

MONITEUR BELGE

BELGISCH STAATSBLAD

Publication conforme aux articles 472 à 478 de la loi-programme du 24 décembre 2002, modifiés par les articles 4 à 8 de la loi portant des dispositions diverses du 20 juillet 2005.

Le *Moniteur belge* peut être consulté à l'adresse :

www.moniteur.be

Direction du Moniteur belge, chaussée d'Anvers 53,
1000 Bruxelles - Directeur : Wilfried Verzezen

Numéro tél. gratuit : 0800-98 809

185e ANNEE

Publicatie overeenkomstig artikelen 472 tot 478 van de programmawet van 24 december 2002, gewijzigd door de artikelen 4 tot en met 8 van de wet houdende diverse bepalingen van 20 juli 2005.

Dit *Belgisch Staatsblad* kan geconsulteerd worden op :

www.staatsblad.be

Bestuur van het Belgisch Staatsblad, Antwerpsesteenweg 53, 1000 Brussel - Directeur : Wilfried Verzezen

Gratis tel. nummer : 0800-98 809

N. 141

185e JAARGANG

JEUDI 4 JUNI 2015

PREMIERE EDITION

DONDERDAG 4 JUNI 2015

EERSTE EDITIE

SOMMAIRE

Lois, décrets, ordonnances et règlements

Autorité flamande

24 AVRIL 2015. — Arrêté du Gouvernement flamand modifiant la répartition de disciplines en formations de l'enseignement secondaire des adultes et la réglementation relative à la validation des études, l'organisation de l'offre de formations et la structure modulaire de l'enseignement supérieur professionnel HBO 5 et de l'enseignement secondaire des adultes pour les disciplines « ICT » (TIC), « mécanique-électricité » (mécanique-électricité), « hout » (bois) et « voeding » (alimentation), p. 32331.

INHOUD

Wetten, decreten, ordonnanties en verordeningen

Vlaamse overheid

24 APRIL 2015. — Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-électricité, hout en voeding, bl. 31548.

LOIS, DECRETS, ORDONNANCES ET REGLEMENTS WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES EN VERORDENINGEN

VLAAMSE OVERHEID

[C – 2015/35667]

24 APRIL 2015. — Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

De Vlaamse Regering,

Gelet op het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, artikel 9, artikel 24, § 1, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 1 juli 2011, en § 2, artikel 25bis, ingevoegd bij het decreet van 8 mei 2009 en vervangen bij het decreet van 21 december 2012, artikel 25ter, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2011, artikel 41, § 4, 2°, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 12 juli 2013, en 3°, artikel 42, gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, artikel 64, § 1, vervangen bij het decreet van 23 december 2011 en gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012 en 19 december 2014, en artikel 68, § 2, vervangen bij het decreet van 23 december 2011 en gewijzigd bij het decreet van 19 december 2014;

Gelet op het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs, artikel 161/2, ingevoegd bij het decreet van 12 juli 2013;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de organisatie van het opleidingsaanbod in het volwassenenonderwijs;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied informatie- en communicatietechnologie;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van de studiegebieden van het hoger beroepsonderwijs;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied hout;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied voeding;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied mechanica-elektriciteit;

Gelet op de voordracht van de stuurgroep, gedaan op 13 januari 2014 en 22 april 2014;

Gelet op het advies van de Vlaamse Onderwijsraad, gegeven op 11 maart 2014 en 10 juni 2014;

Gelet op het advies van de onderwijsinspectie, gegeven op 14 mei 2014 en 2 juni 2014;

Gelet op het advies van de Commissie Hoger Beroepsonderwijs, gegeven op 17 juli 2014;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op 9 januari 2015;

Gelet op protocol nr. 4 van 30 januari 2015 houdende de conclusies van de onderhandelingen die werden gevoerd in de gemeenschappelijke vergadering van Sectorcomité X, van onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van het overkoepelend onderhandelingscomité, vermeld in het decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd;

Gelet op advies 57.226/1 van de Raad van State, gegeven op 1 april 2015, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs;

Na beraadslaging,

Besluit :

Hoofdstuk 1. — Wijziging van de indeling van de studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs in opleidingen en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging en het toekennen van onderwijsbevoegdheid

Artikel 1. In bijlage I bij het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, het laatst gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2014, wordt de indeling van de studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs in opleidingen vervangen door de indeling, opgenomen in bijlage 1, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 2. Bijlage IX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2014, wordt vervangen door bijlage 2, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 3. In het opschrift van hoofdstuk IVbis van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de organisatie van het opleidingsaanbod in het volwassenenonderwijs, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009, worden de woorden “in de basiseducatie” opgeheven.

Art. 4. In artikel *9bis* van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009, worden de woorden “Centrum voor Basiseducatie” vervangen door het woord “centrum”.

Art. 5. In artikel *11bis* van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2008 en vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt de datum “31 januari” vervangen door de datum “15 februari”;
- 2° het tweede en derde lid worden opgeheven.

Art. 6. In artikel *11ter*, tweede lid, van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2008 en vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012, wordt het punt 1° opgeheven.

Art. 7. In artikel *11quinquies* van hetzelfde besluit, ingevoegd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2008 en vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt de datum “31 januari” vervangen door de datum “15 februari”;
- 2° het tweede en derde lid worden opgeheven.

Hoofdstuk 2. — Wijzigingen van de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied informatie- en communicatietechnologie

Art. 8. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied informatie- en communicatietechnologie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de zinsnede “bijlage I tot en met IV” wordt vervangen door de zinsnede “bijlage I tot en met III”;
- 2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Ter uitvoering van artikel 24, § 2, van het voormelde decreet wordt voor bijzondere doelgroepen als volgt afgeweken van het minimale aantal lestijden van de opleiding Informatica: toepassingssoftware kan voor snel-lerende cursisten 1200 lestijden bedragen, waarbij alle modules maar 40 lestijden bedragen.”.

Art. 9. Bijlage I bij hetzelfde besluit wordt vervangen door bijlage 3, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 10. Bijlage IV bij hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Hoofdstuk 3. — Wijzigingen van de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs

Art. 11. In artikel 1, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van de studiegebieden van het hoger beroepsonderwijs, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2014, wordt de zinsnede “bijlage XIV tot en met XVIII” vervangen door de zinsnede “bijlage XIX tot en met XXII”.

Art. 12. Aan hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010 en 5 september 2014, worden een bijlage XIX tot en met XXII toegevoegd, die als bijlage 4 tot en met 7 bij dit besluit zijn gevoegd.

Hoofdstuk 4. — Wijzigingen van de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied hout

Art. 13. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied hout, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2012, wordt de zinsnede “bijlage I tot en met X” vervangen door de zinsnede “bijlage I tot en met XXI”.

Art. 14. Aan artikel 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2012, wordt een paragraaf 6 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§ 6. Het bestuur van een Centrum voor Volwassenenonderwijs dat onderwijsbevoegdheid heeft voor de modulaire opleiding Plaatser parket, heeft vanaf 1 februari 2015 ook onderwijsbevoegdheid voor de modulaire opleiding Binnenschrijnwerker.”.

Art. 15. Bijlage I en IV bij hetzelfde besluit worden opgeheven.

Art. 16. Bijlage II en VII bij hetzelfde besluit worden opgeheven.

Art. 17. Bijlage V bij hetzelfde besluit, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2012, wordt opgeheven.

Art. 18. Bijlage IX bij hetzelfde besluit wordt vervangen door bijlage 8, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 19. Aan hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 27 april 2012 en 21 september 2012, worden een bijlage XI tot en met XXI toegevoegd, die als bijlage 9 tot en met 19 bij dit besluit zijn gevoegd.

Hoofdstuk 5. — *Wijzigingen van de modulaire structuur
van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied voeding*

Art. 20. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied voeding wordt de zinsnede “bijlage I tot en met XL” vervangen door de zinsnede “bijlage I tot en met XLVI”.

Art. 21. Aan artikel 3 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010, worden een paragraaf 5 tot en met 8 toegevoegd, die luiden als volgt:

“§ 5. Het bestuur van een Centrum voor Volwassenenonderwijs dat onderwijsbevoegdheid heeft voor de modulaire opleiding Bakkersgast, heeft vanaf 1 februari 2015 ook onderwijsbevoegdheid voor de modulaire opleiding Medewerker Bakkerij.

§ 6. Het bestuur van een Centrum voor Volwassenenonderwijs dat onderwijsbevoegdheid heeft voor minstens één van de modulaire opleidingen Broodbakker, Banketbakker, Brood en banket of Ambachtelijk brood- en banketbakker, heeft vanaf 1 februari 2015 ook onderwijsbevoegdheid voor de modulaire opleidingen Bakker en Banketbakker.

§ 7. Het bestuur van een Centrum voor Volwassenenonderwijs dat onderwijsbevoegdheid heeft voor de modulaire opleiding Confiseur-chocoladebewerker of Ambachtelijk chocoladebewerker, heeft vanaf 1 februari 2015 ook onderwijsbevoegdheid voor de modulaire opleidingen Chocoladebewerker en Suiker- en Marsepeinbewerker.

§ 8. Het bestuur van een Centrum voor Volwassenenonderwijs dat onderwijsbevoegdheid heeft voor de modulaire opleiding Bereider van consumptie-ijs en tearoomspecialiteiten of Ambachtelijk ijsbereider, heeft vanaf 1 februari 2015 ook onderwijsbevoegdheid voor de modulaire opleiding Ijsbereider.”

Art. 22. Artikel 4 van hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010, wordt opgeheven.

Art. 23. Artikel 5 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Art. 24. Bijlage XL bij hetzelfde besluit wordt vervangen door bijlage 20, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 25. Aan hetzelfde besluit, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 juni 2010, worden een bijlage XLI tot en met XLVI toegevoegd, die als bijlage 21 tot en met 26 bij dit besluit zijn gevoegd.

Art. 26. Bijlage I, IV tot en met VI, en VIII en IX bij hetzelfde besluit worden opgeheven.

Art. 27. Bijlage II, III en VII bij hetzelfde besluit worden opgeheven.

Hoofdstuk 6. — *Wijziging van de modulaire structuur
van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied mechanica-elektriciteit*

Art. 28. Bijlage I bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied mechanica-elektriciteit wordt vervangen door bijlage 27, die bij dit besluit is gevoegd.

Art. 29. Bijlage II bij hetzelfde besluit wordt vervangen door bijlage 28, die bij dit besluit is gevoegd.

Hoofdstuk 7. — *Slotbepalingen*

Art. 30. Dit besluit treedt in werking op 1 februari 2015, met uitzondering van:

1° artikel 10, dat in werking treedt op 1 september 2015;

2° artikel 16, 24 en 26, die in werking treden op 1 september 2016;

3° artikel 15, 17, 18 en 27, die in werking treden op 1 september 2017.

Art. 31. De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 24 april 2015

De minister-president van de Vlaamse Regering,
G. BOURGEOIS
De Vlaamse minister van Onderwijs,
H. CREVITS

Bijlage 1 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Bijlage I.2 bij het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Bijlage I. 2. De indeling van de studiegebieden van het secundair volwassenenonderwijs in opleidingen

Niveau	Studiegebied	Opleiding
Secundair volwassenenond erwijs	Algemene vorming	Aanvullende algemene vorming Algemene vorming BSO 3 Algemene vorming TSO 2 Algemene vorming TSO 3 Economie Economie - moderne talen Economie - wiskunde Humane wetenschappen ASO 2 Humane wetenschappen ASO 3 Moderne talen - wetenschappen Moderne talen - wiskunde Opfris tweede graad ASO Opfris tweede graad TSO Opfris derde graad ASO Opfris derde graad TSO Wetenschappen Wetenschappen - wiskunde
	Auto	Bestuurder interne transportmiddelen Fietsenmaker Hulpmecanici bedrijfs- en vrachtwagens Hulpmecanici onderhoud en herstelling motorfietsen Hulpmecanici personen- en lichte bedrijfswagens Koetswerkhersteller Mecanici bedrijfs- en vrachtwagens Mecanici bromfietsen en tuinmateriaal Mecanici onderhoud en herstelling motorfietsen Mecanici personen- en lichte bedrijfswagens Plaatwerker Spuiter Technicus bedrijfs- en vrachtwagens Technicus personen- en lichte bedrijfswagens

	Technicus personen- en lichte bedrijfswagens specialiteit LPG
Bijzondere educatieve noden	Autobuschauffeur Autocarchauffeur Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting Nascholing vrachtwagenchauffeur Vlaamse gebarentaal richtgraad 1 Vlaamse gebarentaal richtgraad 2 Vrachtwagenchauffeur
Boekbinden	Boekvergulder Hulpboekbinder Manueel boekbinder Manueel boekbinder - boekvergulder
Bouw	Assistent calculator bouw Behanger Bekister Betonhersteller Dakdekker leien en pannen Dakdekker metalen dak Dekvloerlegger Dakdichter IJzervlechter Metselaar Natuursteenbewerker Plaatser soepele vloerbekleding Polyvalent dakdekker Polyvalent onderhoudsmedewerker gebouwen Schilder Schilder-decorateur Stukadoor Tegelzetter Uitvoerend CAD-tekenaar Bouw Uitvoerend CAD-tekenaar Wegeniswerken Werfbediener
Chemie	Farmaceutisch technisch assistent Procesoperator chemie Technicus in fermentatieprocessen – bieren Technicus in fermentatieprocessen - destillaten en likeuren Technicus in fermentatieprocessen – wijnen Technicus in fermentatieprocessen – zuivel
Decoratieve technieken	Reclame- en decoratieschilder

Diamantbewerking	<p>Briljanteerder Diamantbewerker Diamantsnijder Kruiswerker</p>
Grafische technieken	<p>Afwerker: snijder en vouwer Diepdrukker Digitaal drukker Drukvoorbereider DTP-operator Flexodrukker Fotograaf Hulpdrukker Machinaal boekbinder Multimedia operator Offsetdrukker rotatie Offsetdrukker vellenpers Operator digitale impositie Papier- en kartonoperator Webdesigner Webontwikkelaar Webserverbeheerder Zeefdrukker</p>
Handel	<p>Bedrijfsbeheer Boekhoudkundige bediende Contactcentermedewerker Magazijnmedewerker Medisch-administratief bediende Meertalig polyvalent bediende Polyvalent verkoper Secretariaatsmedewerker Telefonist-receptionist Transport- en logistiek medewerker</p>
Hout	<p>Binnenschrijnwerker Buitenschrijnwerker Daktimmerman Decor- en standenbouwer Houtskeletbouwer Interieurbouwer Machinaal houtbewerker Meubelmaker Meubelmaker-interieurelementen Meubelstoffeerder Plaatser parket Restauratievakman meubelstoffen Vakman houtsnijwerk Werkplaatsbinnenschrijnwerker Werkplaatsbuitenschrijnwerker Werkplaatschrijnwerker-Houtskeletbouw</p>

	Huishoudelijk onderwijs	Inrichten van de woning Decoratief in de woning Huishoudhulp Koken Naaïen
	Informatie- en communicatietechnologie	Informatica: computer- en besturingssystemen en netwerken Informatica: programmeren Informatica: toepassingssoftware
	Juwelen	Edelsteen setter Goudsmid Juwelenhersteller Uurwerkmaker Zilver smid
	Kant	Afgeknoopte draden Borduren Doorlopende draden Naaldkant
	Koeling en warmte	Airco-technieker Industrieel isolatiewerker Installateur centrale verwarming Installateur individuele gasverwarming Installateur warmtepompen Koelmonteur Koeltechnieker Loodgieter Monteur centrale verwarming Monteur klimatisatie Sanitair installateur Technieker centrale verwarming Technieker klimatisatie
	Land- en tuinbouw	Boomverzorger Florist Florist-medewerker Hovenier aanleg parken en tuinen Hovenier onderhoud parken en tuinen Tuinbouwarbeider Uitvoerend CAD-tekenaar inrichting buitenruimte, parken en tuinen
	Lederbewerking	Marokijnbewerker Schoenhersteller Schoenmaker-ontwerper
	Lichaamsverzorging	Allround grimeur-visagist Hairstylist voor theater, film en tv Kapper

		Kapper-salonverantwoordelijke Kappersmedewerker Masseur Nagelstylist Schoonheidsspecialist Schoonheidsspecialist – salonbeheerder Voetverzorger Zelfstandig gespecialiseerd voetverzorger
	Maritieme opleidingen	Maritieme opleiding dek Maritieme opleiding motoren
	Mechanica-elektriciteit	Assistent podiumtechnicus BMBE-lasser Bordenbouwer Buisfitter staal Buisfitter kunststof Buislasser Computeroperator Draaier frezer Erodeerder Frezer kotteraar Gasmeltlasser Hersteller bruingoed Hersteller witgoed Hoeklasser Industrieel elektrotechnisch installateur Installateur domotica Installateur fotovoltaïsche systemen Installatie en onderhoud van alarmsystemen Lasser monteerder Lasser monteerder BMBE Lasser monteerder MIG/MAG Lasser monteerder TIG Machineregelaar Extrusie Machineregelaar Spuitgieten Machineregelaar Thermisch Vormen Matrijzenmaker MIG/MAG-lasser Monteur Monteur fotovoltaïsche systemen Netwerktechnicus Onderhoudselektriciën Onderhoudsmecaniciën Operator verspaning Plaatbewerker Plaatlasser PLC techniker Podiumtechnicus Productiemedewerker kunststoftechnieken Productieoperator verspaning

	<p>Puntlasser Residentieel elektrotechnisch installateur Servicetechnicus fotonvoltaïsche systemen Slijper Techniker aandrijfsystemen TIG-lasser Uitvoerend CAD-tekenaar elektriciteit Uitvoerend CAD-tekenaar HVAC Uitvoerend CAD-tekenaar mechanische constructies Uitvoerend CAD-tekenaar piping Vliegtuigtechnicus avionica en elektriciteit</p>
Mode	<p>Accessoires Breien Maatwerk herenpatronen Maatwerk kinder- en tienerpatronen Maatwerk damespatronen Modist Mode en interieur Mode- en textielverkoop Realisaties herenkleding Realisaties kinder- en tienerkleding Realisaties dameskleding Retouches</p>
Muziekinstrumentenbouw	<p>Klavierinstrumentenbouwer-hersteller Strijkinstrumentenbouwer-hersteller Tokkelinstrumentenbouwer-hersteller</p>
Nederlands tweede taal	<p>Latijns schrift richtgraad 1 Nederlands tweede taal richtgraad 1 Socio-culturele integratie richtgraad 1 Nederlands tweede taal richtgraad 2 Nederlands tweede taal - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Socio-culturele integratie richtgraad 2 Nederlands tweede taal richtgraad 3 Nederlands tweede taal - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3 Nederlands tweede taal – professioneel gids/reisleider richtgraad 3 Nederlands tweede taal - professioneel juridisch richtgraad 3 Nederlands tweede taal richtgraad 4 Nederlands tweede taal - professioneel juridisch richtgraad 4</p>
Personenzorg	<p>Begeleider-animator voor bejaarden Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang Interculturele medewerker Jeugd- en gehandicaptenzorg</p>

	Logistiek assistent Begeleider in de kinderopvang Tandartsassistent Verzorgende Zorgkundige
Smeden	Hoefsmid Siersmid
Talen richtgraad 1 en 2	Arabisch richtgraad 1 Bulgaars richtgraad 1 Chinees richtgraad 1 Deens richtgraad 1 Duits richtgraad 1 Engels richtgraad 1 Fins richtgraad 1 Frans richtgraad 1 Grieks richtgraad 1 Hebreeuws richtgraad 1 Hebreeuws educatief richtgraad 1 Hebreeuws schrift richtgraad 1 Hongaars richtgraad 1 Italiaans richtgraad 1 Japans richtgraad 1 Latijns schrift richtgraad 1 Pools richtgraad 1 Portugees richtgraad 1 Spaans richtgraad 1 Roemeens richtgraad 1 Russisch richtgraad 1 Servisch-Kroatisch richtgraad 1 Tsjechisch richtgraad 1 Turks richtgraad 1 Zweeds richtgraad 1 Arabisch richtgraad 2 Chinees richtgraad 2 Deens richtgraad 2 Deens - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Duits richtgraad 2 Duits - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Engels richtgraad 2 Engels - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Frans richtgraad 2 Frans - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Grieks richtgraad 2 Hebreeuws richtgraad 2 Hebreeuws educatief richtgraad 2 Italiaans richtgraad 2

		Italiaans - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Japans richtgraad 2 Pools richtgraad 2 Portugees richtgraad 2 Portugees - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Spaans richtgraad 2 Spaans - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2 Russisch richtgraad 2 Turks richtgraad 2 Zweeds richtgraad 2 Zweeds - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 2
	Talen richtgraad 3 en 4	Deens richtgraad 3 Deens -professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3 Deens - professioneel gids/reisleider richtgraad 3 Deens - professioneel juridisch richtgraad 3 Duits richtgraad 3 Duits - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3 Duits - professioneel gids/reisleider richtgraad 3 Duits - professioneel juridisch richtgraad 3 Engels richtgraad 3 Engels - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3 Engels - professioneel gids/reisleider richtgraad 3 Engels - professioneel juridisch richtgraad 3 Frans richtgraad 3 Frans - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3 Frans - professioneel gids/reisleider richtgraad 3 Frans - professioneel juridisch richtgraad 3 Hebreeuws richtgraad 3 Hebreeuws educatief richtgraad 3 Italiaans richtgraad 3 Italiaans - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3 Italiaans - professioneel gids/reisleider richtgraad 3 Italiaans - professioneel juridisch richtgraad 3 Portugees richtgraad 3

	<p>Portugees - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3</p> <p>Portugees - professioneel gids/reisleider richtgraad 3</p> <p>Portugees - professioneel juridisch richtgraad 3</p> <p>Spaans richtgraad 3</p> <p>Spaans - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3</p> <p>Spaans - professioneel gids/reisleider richtgraad 3</p> <p>Spaans - professioneel juridisch richtgraad 3</p> <p>Zweeds richtgraad 3</p> <p>Zweeds - professioneel bedrijfsgericht richtgraad 3</p> <p>Zweeds - professioneel gids/reisleider richtgraad 3</p> <p>Zweeds - professioneel juridisch richtgraad 3</p> <p>Deens richtgraad 4</p> <p>Deens - professioneel juridisch richtgraad 4</p> <p>Duits richtgraad 4</p> <p>Duits - professioneel juridisch richtgraad 4</p> <p>Engels richtgraad 4</p> <p>Engels - professioneel juridisch richtgraad 4</p> <p>Frans richtgraad 4</p> <p>Frans - professioneel juridisch richtgraad 4</p> <p>Hebreeuws richtgraad 4</p> <p>Hebreeuws educatief richtgraad 4</p> <p>Italiaans richtgraad 4</p> <p>Italiaans - professioneel juridisch richtgraad 4</p> <p>Portugees richtgraad 4</p> <p>Portugees - professioneel juridisch richtgraad 4</p> <p>Spaans richtgraad 4</p> <p>Spaans - professioneel juridisch richtgraad 4</p> <p>Zweeds richtgraad 4</p> <p>Zweeds - professioneel juridisch richtgraad 4</p>
Textiel	<p>Aanknoper/schranker</p> <p>Badstofwever</p> <p>Bobijnopzetter</p> <p>Boomscheerder/warper/sterker</p> <p>Handwever</p> <p>Jacquardwever</p> <p>Kwaliteitswisselaar platweverij</p> <p>Platwever</p>

	Regelaar tapijt/fluweelweefmachines Regelaar weefmachines Scheerder/latexeerder Stopper/randafwerker Tapijt/fluweelwever Tufter
Toerisme	Host/hostess op een toeristische bestemming Medewerker reisbureau/touroperator Toeristisch receptionist
Voeding	Ambachtelijk brood- en banketbakker Ambachtelijk chocoladebewerker Ambachtelijk ijsbereider Ambachtelijk slager Bakker Bakkersgast Banketbakker Bereider van consumptie-ijs en tearoomspecialiteiten Bierkenner Broodbakker Brood en banket Chocoladebewerker Confiseur-chocoladebewerker Culinair traiteurslager Grootkeukenhulpkok Grootkeukenkok Grootkeukenmedewerker Grootkeukenverantwoordelijke Hotel Hotelbedrijf Hotelonthaal Hulpkelner Hulpkok Ijsbereider Kelner Kelner banketdienst Kelner brasserie taverne bistro Keukenverantwoordelijke Kok Medewerker bakkerij Medewerker brasserie taverne bistro Slager Slagerij en vleeswaren Slagersgast Spekslager Suiker- en marsepeinbewerker Traiteurkok Traiteur-banketaannemer Traiteur-delicatessenslager

		Uitsnijder - uitbener Verantwoordelijke brasserie taverne bistro Verkoper in de slagerij Wijnkenner Zaalverantwoordelijke
--	--	---

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van bijlage I bij het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs en het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de modulaire structuur van de leergebieden van de basiseducatie.

Brussel, 24 april 2015

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 2 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Bijlage IX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de studiebekrachtiging in het volwassenenonderwijs

BIJLAGE IX: DIPLOMAGERICHTE OPLEIDINGEN IN HET SECUNDAIR VOLWASSENENONDERWIJS

De volgende opleidingen of combinaties van opleidingen leiden, in combinatie met het certificaat van de opleiding aanvullende algemene vorming, tot een diploma secundair onderwijs:

Studiegebied	Opleiding/combinatie van opleidingen
Auto	Fietsenmaker + Mecanicien bromfietsen en tuinmateriaal Koetswerkhersteller Mecanicien personen- en lichte bedrijfswagens Mecanicien bedrijfs- en vrachtwagens Plaatwerker Technicus bedrijfs- en vrachtwagens Technicus personen- en lichte bedrijfswagens Technicus personen- en lichte bedrijfswagens LPG
Bijzondere educatieve noden	Vrachtwagenchauffeur Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting
Boekbinden	Manueel boekbinder
Bouw	Dakdekker metalen dak + loodgieter (studiegebied Koeling en warmte) Metselaar Polyvalent dakdekker Schilder-decorateur Uitvoerend CAD-tekenaar bouw Uitvoerend CAD-tekenaar wegeniswerken
Chemie	Chemie TSO 3 Farmaceutisch technisch assistent Farmaceutisch technisch assistent TSO3 Procesoperator chemie
Diamantbewerking	Diamantbewerker

Grafische technieken	<p>Digitaal drukker Drukvoorbereider DTP-operator Fotograaf Fotografie TSO 3 Multimedia operator Offsetdrukker rotatie Offsetdrukker vellenpers Webdesigner Webontwikkelaar Webserverbeheerder Zeefdrukker</p>
Handel	<p>Boekhouden-informatica TSO 3 Boekhoudkundig bediende Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO 3 Maritiem medewerker TSO 3 Medisch administratief bediende Meertalig polyvalent bediende Polyvalent verkoper Secretariaat – talen TSO 3 Secretariaatsmedewerker Transport- en logistiek medewerker</p>
Hout	<p>Binnenschrijnwerker Buitenschrijnwerker Daktimmerman Houtskeletbouwer Interieurbouwer Meubelmaker</p>
ICT	<p>Informatica: computer- & besturingssystemen en netwerken Informatica: programmeren</p>
Koeling en warmte	<p>Airco-technieker Installateur centrale verwarming Koeltechnieker Loodgieter + dakdekker metalen dak (studiegebied Bouw) Monteur centrale verwarming + installateur individuele gasverwarming Monteur centrale verwarming + loodgieter Monteur centrale verwarming + technieker centrale verwarming Monteur klimatisatie Sanitair installateur Technieker centrale verwarming Technieker klimatisatie</p>
Land- en tuinbouw	<p>Hovenier aanleg parken en tuinen</p>

	Uitvoerend CAD-tekenaar inrichting buitenruimte, parken en tuinen
Lichaamsverzorging	Kapper Kapper-salonverantwoordelijke Schoonheidsverzorging TSO 3 Schoonheidsspecialist Schoonheidsspecialist – salonbeheerder Zelfstandig gespecialiseerd voetverzorger
Maritieme opleidingen	Maritieme opleiding dek Maritieme opleiding motoren
Mechanica-elektriciteit	BMBE-lasser + MIG/MAG-lasser BMBE-lasser + TIG-lasser Buisfitter staal Buisfitter kunststof Buislasser Computeroperator Draaier – frezer Hersteller witgoed Erodeerder Industrieel elektrotechnisch installateur Lasser monteerder Matrijzenmaker MIG/MAG-lasser + TIG-lasser Netwerktechnicus Onderhoudselektriciën Onderhoudsmecaniciën Plaatlasser PLC techniek Podiumtechnicus Productieoperator verspaning Residentieel elektrotechnisch installateur Servicetechnicus fotovoltaïsche systemen Techniek aandrijfsystemen Uitvoerend CAD-tekenaar elektriciteit Uitvoerend CAD-tekenaar HVAC Uitvoerend CAD-tekenaar mechanische constructies Uitvoerend CAD-tekenaar piping Vliegtuigtechnicus avionica en elektriciteit
Mode	Maatwerk damespatronen Maatwerk herenpatronen
Personenzorg	Begeleider-animator voor bejaarden Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang Begeleider in de kinderopvang Interculturele medewerker Jeugd- en gehandicaptenzorg Jeugd- en gehandicaptenzorg TSO 3

	Polyvalent verzorgende/thuis- en bejaardenzorg BSO3 Tandartsassistent Zorgkundige
Textiel	Regelaar tapijt/fluweelweefmachines Regelaar weefmachines Tapijt/fluweelwever
Toerisme	Host/hostess op een toeristische bestemming Medewerker reisbureau/touroperator Toerisme en onthaal TSO 3 Toeristisch receptionist
Voeding	Ambachtelijk brood- en banketbakker Ambachtelijk slager Bakker Banketbakker Brood en banket Culinair traiteurslager Grootkeukenkok Grootkeukenverantwoordelijke Hotel Hotelbedrijf Hotel TSO 3 Keukenverantwoordelijke Kok Traiteur-banketaannemer Slager Slagerij en vleeswaren Traiteur-delicatessenslager Verantwoordelijke brasserie taverne bistro Zaalverantwoordelijke

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrchtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Brussel, 24 april 2015

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 3 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Bijlage I bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor het studiegebied informatie- en communicatietechnologie

BIJLAGE I – De modulaire opleiding “Informatica: computer- & besturingssystemen en netwerken”

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

STUDIEGEBIED ICT

Modulaire opleiding Informatica: Computer- & besturingssystemen en netwerken AO IC 001

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

Inhoud

1	Opleiding	4
1.1	Relatie opleiding – referentiekader.....	4
1.2	Inhoud.....	4
1.3	Certificering.....	4
1.4	Niveau.....	4
1.5	Duur	5
1.6	Plaats van de opleiding in het studiegebied	5
1.7	Modules	5
1.8	Leertraject.....	6
1.9	Sleutelvaardigheden.....	6
2	Basiscompetenties	7
2.1	Opleiding.....	7
2.1.1	Initiatie in de informatica.....	7
2.1.2	Besturingssystemen	7
2.1.3	Computersystemen.....	7
2.1.4	Netwerken.....	8
2.2	Uitbreidingsmodule	9
3	Modules van de opleiding.....	10
3.1	Module Initiatie in de Informatica (M IC G100).....	10
3.1.1	Situering van de module in de opleiding.....	10
3.1.2	Instapvereisten	10
3.1.3	Studieduur	10
3.1.4	Basiscompetenties.....	10
3.2	Module Besturingssystemen 1 (M IC800)	11
3.2.1	Situering van de module in de opleiding.....	11
3.2.2	Instapvereisten	11
3.2.3	Studieduur	11
3.2.4	Basiscompetenties.....	11
3.3	Module Besturingssystemen 2 (M IC 801)	12
3.3.1	Situering van de module in de opleiding.....	12
3.3.2	Instapvereisten	12
3.3.3	Studieduur	12
3.3.4	Basiscompetenties.....	12
3.4	Module Computersystemen 1 (M IC 802).....	13
3.4.1	Situering van de module in de opleiding.....	13
3.4.2	Instapvereisten	13
3.4.3	Studieduur	13
3.4.4	Basiscompetenties.....	13
3.5	Module Computersystemen 2 (M IC 803).....	14
3.5.1	Situering van de module in de opleiding.....	14
3.5.2	Instapvereisten	14
3.5.3	Studieduur	14
3.5.4	Basiscompetenties.....	14
3.6	Module Computersystemen 3 (M IC 804).....	15
3.6.1	Situering van de module in de opleiding.....	15
3.6.2	Instapvereisten	15
3.6.3	Studieduur	15
3.6.4	Basiscompetenties.....	15
3.7	Module Peer-To-Peer Netwerken (M IC 805).....	16
3.7.1	Situering van de module in de opleiding.....	16
3.7.2	Instapvereisten	16
3.7.3	Studieduur	16
3.7.4	Basiscompetenties.....	16

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.8	Module Client-Server Netwerken 1 (M IC 806)	17
3.8.1	Situering van de module in de opleiding	17
3.8.2	Instapvereisten	17
3.8.3	Studieduur	17
3.8.4	Basiscompetenties	17
3.9	Module Client-Server Netwerken 2 (M IC 807)	18
3.9.1	Situering van de module in de opleiding	18
3.9.2	Instapvereisten	18
3.9.3	Studieduur	18
3.9.4	Basiscompetenties	18
3.10	Module Inter-Netwerken (M IC 808)	19
3.10.1	Situering van de module in de opleiding	19
3.10.2	Instapvereisten	19
3.10.3	Studieduur	19
3.10.4	Basiscompetenties	19
4	Uitbreidingsmodule	20
4.1	Module Virtualisatie (UM IC C851)	20
4.1.1	Situering van de module	20
4.1.2	Instapvereisten voor de module	20
4.1.3	Studieduur	20
4.1.4	Basiscompetenties	20

1 Opleiding

1.1 Relatie opleiding – referentiekader

De opleiding **Informatica: Computer- & besturingssystemen en netwerken** behoort tot het studiegebied ICT. Deze opleiding komt tegemoet aan de opdracht van het volwassenenonderwijs om de cursist kennis, vaardigheden en attitudes bij te brengen voor het functioneren in de maatschappij, het deelnemen aan verder onderwijs of de uitoefening van een beroep.

De opleiding stoelt op drie pijlers: computersystemen, besturingssystemen en netwerken. Computersystemen betreffen de hardware van de computer. Besturingssystemen betreffen de stand alone computer. Netwerken betreffen de netwerkbesturingssoftware.

Na het beëindigen van deze opleiding kan de cursist:

- een besturingssysteem herkennen, begrijpen en toepassen
- een computersysteem monteren, afstemmen, herstellen en onderhouden
- een client/server netwerk realiseren, gebruiken en beheren

1.2 Inhoud

De opleiding **Informatica: Computer- & besturingssystemen en netwerken** bestaat uit 10 modules van telkens 60 Lt. De modules zijn:

- Initiatie in de Informatica
- Besturingssystemen 1
- Besturingssystemen 2
- Computersystemen 1
- Computersystemen 2
- Computersystemen 3
- Peer-To-Peer Netwerken
- Client-Server Netwerken 1
- Client-Server Netwerken 2
- Inter-Netwerken

De totale opleiding omvat dus 600 Lt.

De modules "*Besturingssystemen 1*" en "*Besturingssystemen 2*" zijn sequentieel.

De modules "*Computersystemen 1*", "*Computersystemen 2*" en "*Computersystemen 3*" zijn sequentieel.

De modules "*Besturingssystemen 1*", "*Peer-To-Peer Netwerken*", "*Client-Server Netwerken 1*" en "*Client-Server Netwerken 2*" zijn sequentieel.

De modules "*Besturingssystemen 1*", "*Peer-To-Peer Netwerken*", "*Client-Server Netwerken 1*" en "*Inter-Netwerken*" zijn sequentieel.

Na deze opleiding kunnen uitbreidingsmodules gevolgd worden -> zie 1.7.

1.3 Certificering

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.

Deze opleiding leidt tot het certificaat **INFORMATICA: COMPUTER- & BESTURINGSSYSTEMEN EN NETWERKEN**. Het certificaat leidt in combinatie met het certificaat **AANVULLENDE ALGEMENE VORMING** tot het diploma secundair onderwijs.

1.4 Niveau

De opleiding situeert zich op het niveau secundair volwassenenonderwijs

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

1.5 Duur

De opleiding **Informatica: Computer- & besturingssystemen en netwerken** omvat in totaal 600 lestijden.

1.6 Plaats van de opleiding in het studiegebied

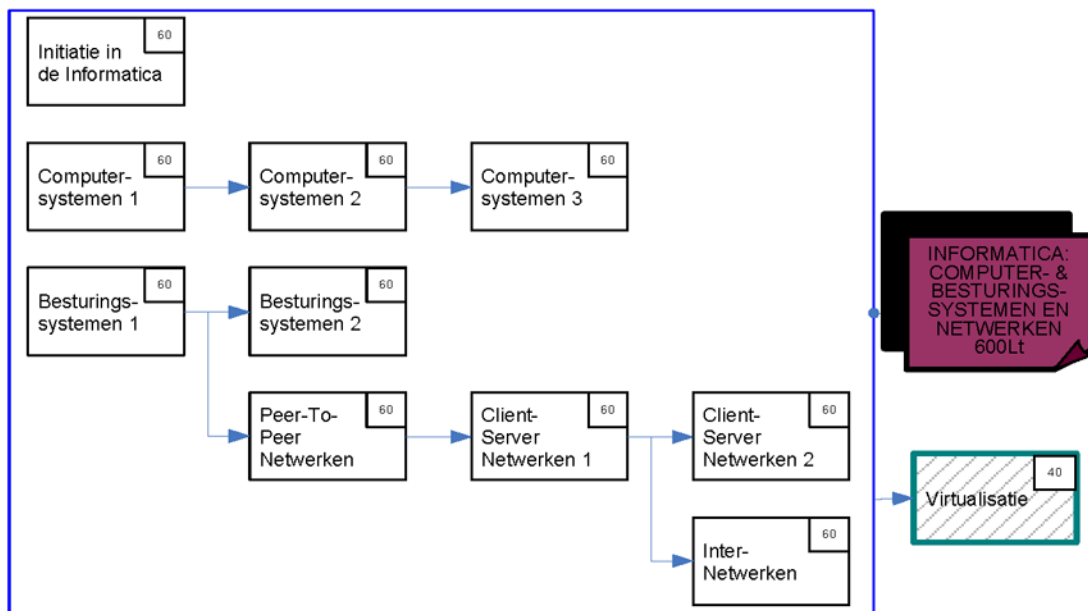
Nr.	Opleidingen	Code	Lestijden	Referentiekader	Reglementering
1	Informatica: Computer- & besturingssystemen en netwerken	AO IC 001	600		
2	Informatica: Programmeren	AO IC 002	840		
3	Informatica: Toepassingssoftware	AO IC 003	1800		
4	Informatica: Toepassingssoftware - verkort	AO IC 004	1200		

1.7 Modules

Naam	Code	Lestijden
Initiatie in de Informatica	M IC G100	60
Besturingssystemen 1	M IC 800	60
Besturingssystemen 2	M IC 801	60
Computersystemen 1	M IC 802	60
Computersystemen 2	M IC 803	60
Computersystemen 3	M IC 804	60
Peer-To-Peer Netwerken	M IC 805	60
Client-Server Netwerken 1	M IC 806	60
Client-Server Netwerken 2	M IC 807	60
Inter-Netwerken	M IC 808	60
UITBREIDINGSMODULE		
Virtualisatie	UM IC C851	40

1.8 Leertraject

1.9 Sleutelvaardigheden

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Accuratesse	in staat zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien	SV02
Leerbekwaamheid	in staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen	SV18
Leergierigheid	in staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competenties te verbreden en te verdiepen	SV19
Planmatig denken	in staat zijn op methodische wijze over een opgave of probleem te redeneren	SV22
Problemen onderkennen en oplossen	zien dat er een probleem is, waar het precies gesitueerd is en er een oplossing voor aanreiken	SV23

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

2 Basiscompetenties

2.1 Opleiding

2.1.1 *Initiatie in de informatica*

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
IC G100 BC 001	➤ doel en nut van een computersysteem verklaren
IC G100 BC 020	➤ de basiscomponenten van een computersysteem aaneen schakelen en gebruiken
IC G100 BC 003	➤ doel en nut van een besturingssysteem verklaren
IC G100 BC 004	➤ de basisvaardigheden van een besturingssysteem uitvoeren
IC G100 BC 005	➤ doel en nut van toepassingssoftware verklaren
IC G100 BC 006	➤ het onderscheid tussen een tekstverwerker, een rekenblad, een databanktoepassing en een presentatie-/tekenpakket aangeven
IC G100 BC 007	➤ doel en nut van programmeertalen verklaren
IC G100 BC 008	➤ doel en nut van datacommunicatie, lokale en wereldwijde netwerken verklaren
IC G100 BC 009	➤ een geïnstalleerde browser met de nodige aangesloten hardware gebruiken
IC G100 BC 100	➤ op een veilige en ergonomische manier computersystemen gebruiken

2.1.2 *Besturingssystemen*

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
IC 800 BC 001	➤ doel en nut van een besturingssysteem uitleggen
IC 800 BC 002	➤ besturingssystemen beschrijven
IC 800 BC 003	➤ een eenvoudige standaardinstallatie en configuratie van een besturingssysteem uitvoeren
IC 800 BC 004	➤ bestanden beheren
IC 800 BC 005	➤ programma's beheren
IC 800 BC 006	➤ een besturingssysteem onderhouden
IC 800 BC 007	➤ de multimedia-mogelijkheden van een besturingssysteem gebruiken
IC 800 BC 008	➤ de helpfunctie hanteren
IC 801 BC 001	➤ de verschillende installatiemogelijkheden van een besturingssysteem toepassen
IC 801 BC 002	➤ de configuratie van alle software-bouwstenen uitvoeren
IC 801 BC 003	➤ de externe toegangsmogelijkheden van de computer instellen en gebruiken
IC 801 BC 004	➤ opdrachten automatiseren
IC 801 BC 005	➤ dynamische koppelingen tussen gegevens leggen en gebruiken
IC 801 BC 006	➤ een besturingssysteem personaliseren
IC 801 BC 007	➤ een besturingssysteem beveiligen
IC 801 BC 008	➤ een besturingssysteem optimaliseren

2.1.3 *Computersystemen*

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
IC 802 BC 001	➤ doel en nut van een computersysteem uitleggen

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

IC 802 BC 002	➤ de basiscomponenten van een computersysteem situeren
IC 802 BC 003	➤ de werking van een computersysteem verklaren
IC 802 BC 004	➤ de soorten RAM-geheugens en de soorten harde schijven aansluiten op een moederbord
IC 802 BC 005	➤ de harde schijf voor werking voorbereiden
IC 802 BC 006	➤ een plan opmaken voor het samenstellen van een computersysteem op maat voor wat betreft de basiscomponenten
IC 802 BC 007	➤ met de benodigde hardware een basiscomputersysteem op maat samenstellen
IC 802 BC 008	➤ de systeemsoftware (BIOS) van het gewenste computersysteem, instellen en vervangen
IC 802 BC 009	➤ een multibootconfiguratie opstellen
IC 802 BC 010	➤ het opstartproces van een computer volledig analyseren en aanpassen
IC 803 BC 001	➤ massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen catalogeren
IC 803 BC 002	➤ de werkingsprincipes van massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen verklaren
IC 803 BC 003	➤ massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen installeren en configureren
IC 803 BC 004	➤ massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen gebruiken
IC 804 BC 001	➤ fouten in de (samen)werking van de basiscomponenten in een computersysteem opsporen, identificeren en verhelpen
IC 804 BC 002	➤ fouten in de werking van de randapparatuur opsporen, identificeren en verhelpen
IC 804 BC 003	➤ fouten in de werking van de systeem- en besturingssoftware opsporen, identificeren en verhelpen
IC 804 BC 004	➤ hulpprogramma's voor foutendiagnose, herstel en onderhoud van hard- en software gebruiken
IC 804 BC 005	➤ beschadigde en gewiste gebruikersdata herstellen
IC 804 BC 006	➤ antivirussoftware gebruiken

2.1.4 Netwerken

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
IC 805 BC 001	➤ doel en nut van een netwerk uitleggen
IC 805 BC 002	➤ de communicatieprincipes tussen computers uitleggen
IC 805 BC 003	➤ de communicatietechnieken bij het gebruik van een gemeenschappelijk transmissiemedium uitleggen
IC 805 BC 004	➤ de componenten van een EthernetLAN herkennen
IC 805 BC 005	➤ een gestandaardiseerd lagenmodel situeren
IC 805 BC 006	➤ het onderscheid tussen peer-to-peer en client-server systemen maken
IC 805 BC 007	➤ een peer-to-peer netwerk installeren
IC 805 BC 008	➤ de bronnen van het netwerk op share- of gebruikersniveau ter beschikking stellen
IC 805 BC 009	➤ de ter beschikking gestelde netwerkbronnen beheren en controleren
IC 805 BC 010	➤ de aanmelding en de beveiliging van een netwerk instellen en gebruiken
IC 806 BC 001	➤ een client-server-netwerk installeren

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

IC 806 BC 002	➤ individuele gebruikersaccounts opstellen
IC 806 BC 003	➤ basisdirectory's, aanmeldingsscripts en lokale gebruikersprofielen opstellen
IC 806 BC 004	➤ een systeem(beveiligings)beleid opstellen en gebruiken
IC 806 BC 005	➤ groepaccounts opstellen
IC 806 BC 006	➤ netwerkbronnen via permissies beveiligen
IC 806 BC 007	➤ processen via het toekennen van gebruikersrechten beveiligen
IC 806 BC 008	➤ een netwerkprinter opstellen en beheren
IC 806 BC 009	➤ de netwerkbronnen en gebeurtenissen vastleggen en controleren
IC 806 BC 010	➤ de netwerkbronnen van op afstand beheren
IC 806 BC 011	➤ backups plannen en uitvoeren
IC 806 BC 012	➤ software vanaf de server installeren
IC 807 BC 001	➤ een geautomatiseerde installatie van een besturingssysteem uitvoeren
IC 807 BC 002	➤ de volledige configuratie van een netwerk uitvoeren
IC 807 BC 003	➤ een fouttolerant schijfsysteem gebruiken
IC 807 BC 004	➤ aanmeldingsscripts en centrale gebruikersprofielen beheren
IC 807 BC 005	➤ het netwerksysteem m.b.v. een gepast systeembeleid beveiligen
IC 807 BC 006	➤ met verschillende clients werken
IC 807 BC 007	➤ de remote access service toepassen
IC 807 BC 008	➤ een netwerk met verschillende servers opbouwen en beheren
IC 807 BC 009	➤ een netwerkmonitor gebruiken
IC 807 BC 010	➤ fouten opsporen en herstellen
IC 807 BC 011	➤ noodvoedingssystemen installeren en toepassen
IC 807 BC 012	➤ software vanaf een server verspreiden
IC 808 BC 001	➤ het TCP/IP-communicatieproces t.o.v. het klassieke lagenmodel beschrijven en situeren
IC 808 BC 002	➤ TCP/IP protocollen gebruiken en IP-adressen toekennen en beheren
IC 808 BC 003	➤ de routingsprincipes en -technieken beschrijven in TCP/IP-netwerken
IC 808 BC 004	➤ diverse naamresoluties met behulp van gespecialiseerde servers uitvoeren
IC 808 BC 005	➤ een webserver opstellen
IC 808 BC 006	➤ postservers opstellen
IC 808 BC 007	➤ hulpprogramma's voor netwerkbeheer gebruiken

2.2 Uitbreidingsmodule

2.2.1 Virtualisatie

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
IC 001 BC 100	toepassingsmogelijkheden, kenmerken en voordelen van virtualisatie illustreren.
IC 001 BC 101	een virtuele omgeving opzetten.
IC 001 BC 102	een besturingssysteem in een virtuele omgeving installeren.
IC 001 BC 103	een bestaande virtuele omgeving onderhouden.

3 Modules van de opleiding

3.1 Module Initiatie in de Informatica (M IC G100)

3.1.1 *Situering van de module in de opleiding*

In de module "Initiatie in de Informatica" krijgt de cursist zicht op de mogelijkheden van informatica. Het doel van deze module is de volledige leek zorgvuldig geselecteerde informaticakennis en -vaardigheden te bezorgen om hem voor te bereiden op het uitvoeren van reële taken met een computer.

De cursist heeft na het beëindigen van deze module elementaire kennis van en inzicht in de basistechnieken van een computersysteem, een besturingssysteem, toepassingssoftware, programmeren en netwerken.

3.1.2 *Instapvereisten*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.1.3 *Studieduur*

60 Lt

3.1.4 *Basiscompetenties*

Module Initiatie in de Informatica	M IC G100
De cursist kan	
➤ doel en nut van een computersysteem verklaren	IC G100 BC 001
➤ de basiscomponenten van een computersysteem aaneen schakelen en gebruiken	IC G100 BC 002
➤ doel en nut van een besturingssysteem verklaren	IC G100 BC 003
➤ de basisvaardigheden van een besturingssysteem uitvoeren	IC G100 BC 004
➤ doel en nut van toepassingssoftware verklaren	IC G100 BC 005
➤ het onderscheid tussen een tekstverwerker, een rekenblad, een databanktoepassing en een presentatie-/tekenpakket aangeven	IC G100 BC 006
➤ doel en nut van programmeertalen verklaren	IC G100 BC 007
➤ doel en nut van datacommunicatie, lokale en wereldwijde netwerken verklaren	IC G100 BC 008
➤ een geïnstalleerde browser met de nodige aangesloten hardware gebruiken	IC G100 BC 009
➤ op een veilige en ergonomische manier computersystemen gebruiken	IC G100 BC 010

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.2 Module Besturingssystemen 1 (M IC 800)

3.2.1 Situering van de module in de opleiding

In de module "Besturingssystemen 1" leert de cursist de basiselementen van een besturingssysteem. De cursist leert de basisvaardigheden door middel van oefeningen. Hij leert de basiselementen gebruiken in functie van de beoogde toepassingssoftware en de gegevens die daarmee kunnen worden aangemaakt.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist elementaire functies van een besturingssysteem gebruiken.

3.2.2 Instapvereisten

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.2.3 Studieduur

60 Lt

3.2.4 Basiscompetenties

Module Besturingssystemen 1	M IC 800
De cursist kan	
➤ doel en nut van een besturingssysteem uitleggen	IC 800 BC 001
➤ besturingssystemen beschrijven	IC 800 BC 002
➤ een eenvoudige standaardinstallatie en configuratie van een besturingssysteem uitvoeren	IC 800 BC 003
➤ bestanden beheren	IC 800 BC 004
➤ programma's beheren	IC 800 BC 005
➤ een besturingssysteem onderhouden	IC 800 BC 006
➤ de multimedia-mogelijkheden van een besturingssysteem gebruiken	IC 800 BC 007
➤ de helpfunctie hanteren	IC 800 BC 008

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.3 Module Besturingssystemen 2 (M IC 801)

3.3.1 Situering van de module in de opleiding

In de module "Besturingssystemen 2" worden de cursist de basiselementen van een besturingssysteem verder aangeleerd, toegepast en inge oefend.

De cursist leert omgaan met alle noodzakelijke vaardigheden door middel van oefeningen. Hij leert taken uitvoeren i.v.m. de installatie, de configuratie, de beveiliging, de personalisatie en het onderhoud van de besturingssoftware.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist alle functies van het besturingssysteem gebruiken.

3.3.2 Instapvereisten

De cursist beschikt over het deelcertificaat van de module "Besturingssystemen 1" of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.3.3 Studieduur

60 Lt

3.3.4 Basiscompetenties

Module Besturingssystemen 2	M IC 801
De cursist kan	
➤ de verschillende installatiemogelijkheden van een besturingssysteem toepassen	IC 801 BC 001
➤ de configuratie van alle software-bouwstenen uitvoeren	IC 801 BC 002
➤ de externe toegangsmogelijkheden van de computer instellen en gebruiken	IC 801 BC 003
➤ opdrachten automatiseren	IC 801 BC 004
➤ dynamische koppelingen tussen gegevens leggen en gebruiken	IC 801 BC 005
➤ een besturingssysteem personaliseren	IC 801 BC 006
➤ een besturingssysteem beveiligen	IC 801 BC 007
➤ een besturingssysteem optimaliseren	IC 801 BC 008

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.4 Module Computersystemen 1 (M IC 802)

3.4.1 Situering van de module in de opleiding

De module "Computersystemen 1" brengt de cursist kennis en inzicht bij i.v.m. de werking van een computersysteem in het bijzonder de onderlinge samenwerking tussen de basiscomponenten van een computersysteem.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist voorbereidende taken uitvoeren om tot een werkend computersysteem te komen.

3.4.2 Instapvereisten

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.4.3 Studieduur

60 Lt

3.4.4 Basiscompetenties

Module Computersystemen 1	M IC 802
De cursist kan	
➤ doel en nut van een computersysteem uitleggen	IC 802 BC 001
➤ de basiscomponenten van een computersysteem situeren	IC 802 BC 002
➤ de werking van een computersysteem verklaren	IC 802 BC 003
➤ de soorten RAM-geheugens en de soorten harde schijven aansluiten op een moederbord	IC 802 BC 004
➤ de harde schijf voor werking voorbereiden	IC 802 BC 005
➤ een plan opmaken voor het samenstellen van een computersysteem op maat voor wat betreft de basiscomponenten	IC 802 BC 006
➤ met de benodigde hardware een basiscomputersysteem op maat samenstellen	IC 802 BC 007
➤ de systeemsoftware (BIOS) van het gewenste computersysteem, instellen en vervangen	IC 802 BC 008
➤ een multibootconfiguratie opstellen	IC 802 BC 009
➤ het opstartproces van een computer volledig analyseren en aanpassen	IC 802 BC 010

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.5 Module Computersystemen 2 (M IC 803)

3.5.1 *Situering van de module in de opleiding*

De module "Computersystemen 2" heeft tot doel de cursist kennis en inzicht bij te brengen i.v.m. de werkingprincipes van randapparatuur.

Bij het beëindigen van deze module kan de cursist randapparatuur voorbereiden op een goede werking.

3.5.2 *Instapvereisten*

De cursist beschikt over het deelcertificaat van de module "Computersystemen 1" of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.5.3 *Studieduur*

60 Lt

3.5.4 *Basiscompetenties*

Module Computersystemen 2	M IC 803
De cursist kan	
➤ massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen catalogeren	IC 803 BC 001
➤ de werkingsprincipes van massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen verklaren	IC 803 BC 002
➤ massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen installeren en configureren	IC 803 BC 003
➤ massa-opslagsystemen, weergavesystemen, invoersystemen, digitaliseringssystemen voor beeld en geluid en communicatiesystemen gebruiken	IC 803 BC 004

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.6 Module Computersystemen 3 (M IC 804)

3.6.1 Situering van de module in de opleiding

In de module "Computersystemen 3" leert de cursist hard- en software fouten opsporen, identificeren en verhelpen met als doel computersystemen te onderhouden en hun perfecte werking te bestendigen.

3.6.2 Instapvereisten

De cursist beschikt over het deelcertificaat van de modules "Computersystemen 1" en "Computersystemen 2" of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.6.3 Studieduur

60 Lt

3.6.4 Basiscompetenties

Module Computersystemen 3	M IC 804
De cursist kan	
➤ fouten in de (samen)werking van de basiscomponenten in een computersysteem opsporen, identificeren en verhelpen	IC 804 BC 001
➤ fouten in de werking van de randapparatuur opsporen, identificeren en verhelpen	IC 804 BC 002
➤ fouten in de werking van de systeem- en besturingssoftware opsporen, identificeren en verhelpen	IC 804 BC 003
➤ hulpprogramma's voor foutendiagnose, herstel en onderhoud van hard- en software gebruiken	IC 804 BC 004
➤ beschadigde en gewiste gebruikersdata herstellen	IC 804 BC 005
➤ antivirussoftware gebruiken	IC 804 BC 006

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.7 Module Peer-To-Peer Netwerken (M IC 805)

3.7.1 Situering van de module in de opleiding

In de module "Peer-To-Peer Netwerken" verwerft de cursist kennis en inzicht in de basisbouwstenen en -technieken, de installatie en het gebruik van lokale netwerken.

Na het beëindigen van deze module kan de cursist een eenvoudig peer-to-peer netwerk realiseren.

3.7.2 Instapvereisten

De cursist beschikt over het deelcertificaat van de module "Besturingssystemen 1" of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.7.3 Studieduur

60 Lt

3.7.4 Basiscompetenties

Module Peer-To-Peer Netwerken	M IC 805
De cursist kan	
➤ doel en nut van een netwerk uitleggen	IC 805 BC 001
➤ de communicatieprincipes tussen computers uitleggen	IC 805 BC 002
➤ de communicatietechnieken bij het gebruik van een gemeenschappelijk transmissiemedium uitleggen	IC 805 BC 003
➤ de componenten van een EthernetLAN herkennen	IC 805 BC 004
➤ een gestandaardiseerd lagenmodel situeren	IC 805 BC 005
➤ het onderscheid tussen peer-to-peer en client-server systemen maken	IC 805 BC 006
➤ een peer-to-peer netwerk installeren	IC 805 BC 007
➤ de bronnen van het netwerk op share- of gebruikersniveau ter beschikking stellen	IC 805 BC 008
➤ de ter beschikking gestelde netwerkbronnen beheren en controleren	IC 805 BC 009
➤ de aanmelding en de beveiliging van een netwerk instellen en gebruiken	IC 805 BC 010

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.8 Module Client-Server Netwerken 1 (M IC 806)

3.8.1 Situering van de module in de opleiding

In de module "Client-Server Netwerken 1" worden de basiskennmerken van client-server netwerken bestudeerd.

Na het beëindigen van deze module kan de cursist een client-server-netwerk realiseren.

3.8.2 Instapvereisten

De cursist beschikt over het deelcertificaat van de modules "Besturingssystemen 1" en "Peer-To-Peer Netwerken" of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.8.3 Studieduur

60 Lt

3.8.4 Basiscompetenties

Module Client-Server Netwerken 1	M IC 806
De cursist kan	
➤ een client-server-netwerk installeren	IC 806 BC 001
➤ individuele gebruikersaccounts opstellen	IC 806 BC 002
➤ basisdirectory's, aanmeldingsscripts en lokale gebruikersprofielen opstellen	IC 806 BC 003
➤ een systeem(beveiligings)beleid opstellen en gebruiken	IC 806 BC 004
➤ groepaccounts opstellen	IC 806 BC 005
➤ netwerkbronnen via permissies beveiligen	IC 806 BC 006
➤ processen via het toekennen van gebruikersrechten beveiligen	IC 806 BC 007
➤ een netwerkprinter opstellen en beheren	IC 806 BC 008
➤ de netwerkbronnen en gebeurtenissen vastleggen en controleren	IC 806 BC 009
➤ de netwerkbronnen van op afstand beheren	IC 806 BC 010
➤ backups plannen en uitvoeren	IC 806 BC 011
➤ software vanaf de server installeren	IC 806 BC 012

3.9 Module Client-Server Netwerken 2 (M IC 807)

3.9.1 Situering van de module in de opleiding

In de module "Client-Server Netwerken 2" worden de kenmerken van complexe client-server-netwerken bestudeerd.

Na het beëindigen van deze module kan de cursist een complex client-server netwerk realiseren.

3.9.2 Instapvereisten

De cursist beschikt over het deelcertificaat van de modules "Besturingssystemen 1", "Peer-To-Peer Netwerken" en "Client-Server Netwerken 1" of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.9.3 Studieduur

60 Lt

3.9.4 Basiscompetenties

Module Client-Server Netwerken 2	M IC 807
De cursist kan	
➤ een geautomatiseerde installatie van een besturingssysteem uitvoeren	IC 807 BC 001
➤ de volledige configuratie van een netwerk uitvoeren	IC 807 BC 002
➤ een fouttolerant schijfsysteem gebruiken	IC 807 BC 003
➤ aanmeldingsscripts en centrale gebruikersprofielen beheren	IC 807 BC 004
➤ het netwerksysteem m.b.v. een gepast systeembeleid beveiligen	IC 807 BC 005
➤ met verschillende clients werken	IC 807 BC 006
➤ de remote access service toepassen	IC 807 BC 007
➤ een netwerk met verschillende servers opbouwen en beheren	IC 807 BC 008
➤ een netwerkmonitor gebruiken	IC 807 BC 009
➤ fouten opsporen en herstellen	IC 807 BC 010
➤ noodvoedingssystemen installeren en toepassen	IC 807 BC 011
➤ software vanaf een server verspreiden	IC 807 BC 012

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

3.10 Module Inter-Netwerken (M IC 808)

3.10.1 Situering van de module in de opleiding

In de module "Inter-Netwerken" worden communicatiemogelijkheden in TCP/IP-(inter)netwerken aangeleerd.

Na het beëindigen van deze module heeft de cursist gespecialiseerde kennis verworven betreffende één of meer specifieke communicatiemogelijkheden van een netwerk. Hij kan deze kennis toepassen.

3.10.2 Instapvereisten

De cursist beschikt over het deelcertificaat van de modules "Besturingssystemen 1", "Peer-To-Peer Netwerken" en "Client-Server Netwerken 1" of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.10.3 Studieduur

60 Lt

3.10.4 Basiscompetenties

Module Inter-Netwerken	M IC 808
De cursist kan	
➤ het TCP/IP-communicatieproces t.o.v. het klassieke lagenmodel beschrijven en situeren	IC 808 BC 001
➤ TCP/IP protocollen gebruiken en IP-adressen toekennen en beheren	IC 808 BC 002
➤ de routingsprincipes en -technieken beschrijven in TCP/IP-netwerken	IC 808 BC 003
➤ diverse naamresoluties met behulp van gespecialiseerde servers uitvoeren	IC 808 BC 004
➤ een webserver opstellen	IC 808 BC 005
➤ postservers opstellen	IC 808 BC 006
➤ hulpprogramma's voor netwerkbeheer gebruiken	IC 808 BC 007

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

4 Uitbreidingsmodule

4.1 Module Virtualisatie (UM IC C851)

4.1.1 *Situering van de module*

In deze module worden de kenmerken van virtualisatie uitgediept. Virtualisatie is het opzetten van een virtuele (in plaats van werkelijke) versie van een systeemonderdeel, zoals een besturingssysteem, server, opslagapparaat of netwerkbron.

Na het beëindigen van deze module kan de cursist een virtuele omgeving opzetten en onderhouden.

4.1.2 *Instapvereisten voor de module*

De cursist beschikt over het certificaat van de opleiding **Informatica: Computer- & besturingssystemen en netwerken** of **Netwerktechnicus** of voldoet aan één van de overige toelatingsvoorwaarden voor sequentieel geordende modules van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

4.1.3 *Studieduur*

40 Lt

4.1.4 *Basiscompetenties*

Module Virtualisatie	Code
De cursist kan	
toepassingsmogelijkheden, kenmerken en voordelen van virtualisatie illustreren.	IC 001 BC 100
een virtuele omgeving opzetten.	IC 001 BC 101
een besturingssysteem in een virtuele omgeving installeren.	IC 001 BC 102
een bestaande virtuele omgeving onderhouden.	IC 001 BC 103

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 september 2007

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrchtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Brussel, 24 april 2015

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 4 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Bijlage XIX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 betreffende de modulaire structuur van de studiegebieden van het hoger beroepsonderwijs

BIJLAGE XIX. – De modulaire opleiding “Ondernemingscommunicatie” CVO HBO5 Antwerpen

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Hoger beroepsonderwijs
HANDELSWETENSCHAPPEN en
BEDRIJFSKUNDE

Ondernemingscommunicatie

CVO HBO5 Antwerpen

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Inhoud

1	Opleiding Ondernemingscommunicatie	4
1.1	Relatie ondernemingscommunicatie – referentiekader	4
1.2	Inhoud	4
1.3	Certificering	4
1.4	Niveau	5
1.5	Duur	5
1.6	Modules	5
1.7	Leertraject	6
2	Basiscompetenties	7
2.1	Opleiding ondernemingscommunicatie	7
2.1.1	Cluster Onderneming	7
2.1.2	Cluster Communicatiebeleid	7
2.1.2	Cluster Communicatievaardigheden	9
2.2.2	Cluster Project	10
3	Modules van ondernemingscommunicatie	11
3.1	Module Basis Management A1	11
3.1.1	Situering van de module	11
3.1.2	Instapvereisten voor de module	11
3.1.3	Studieduur	11
3.1.4	Basiscompetenties	11
3.2	Module Basis Marketing A2	11
3.2.1	Situering van de module	11
3.2.2	Instapvereisten voor de module	11
3.2.3	Studieduur	11
3.2.4	Basiscompetenties	11
3.3	Module Basis Financiën A3	12
3.3.1	Situering van de module	12
3.3.2	Instapvereisten voor de module	12
3.3.3	Studieduur	12
3.3.4	Basiscompetenties	12
3.4	Module Basis Communicatie B1	12
3.4.1	Situering van de module	12
3.4.2	Instapvereisten voor de module	12
3.4.3	Studieduur	12
3.4.4	Basiscompetenties	13
3.5	Module Online Communicatie	13
3.5.1	Situering van de module	13
3.5.2	Instapvereisten voor de module	13
3.5.3	Studieduur	13
3.5.4	Basiscompetenties	13
3.6	Module Interne Communicatie B3	13
3.6.1	Situering van de module	13
3.6.2	Instapvereisten voor de module	13
3.6.3	Studieduur	13
3.6.4	Basiscompetenties	14
3.7	Module Marketingcommunicatie	14
3.7.1	Situering van de module	14
3.7.2	Instapvereisten voor de module	14
3.7.3	Studieduur	14
3.7.4	Basiscompetenties	15
3.8	Module Corporate Communicatie	15
3.8.1	Situering van de module	15
3.8.2	Instapvereisten voor de module	15
3.8.3	Studieduur	15
3.8.4	Basiscompetenties	15

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.9 Module Interculturele Communicatie B6.....	16
3.9.1 Situering van de module	16
3.9.2 Instapvereisten voor de module	16
3.9.3 Studieduur	16
3.9.4 Basiscompetenties.....	16
3.10Module Medialandschap B7.....	16
3.10.1 Situering van de module	16
3.10.2 Instapvereisten voor de module	16
3.10.3 Studieduur	16
3.10.4 Basiscompetenties.....	16
3.11Module Communicatievaardigheden C1	17
3.11.1 Situering van de module	17
3.11.2 Instapvereisten voor de module	17
3.11.3 Studieduur	17
3.11.4 Basiscompetenties.....	17
3.12Module Professional English C2	18
3.12.1 Situering van de module	18
3.12.2 Instapvereisten voor de module	18
3.12.3 Studieduur	18
3.12.4 Basiscompetenties.....	18
3.13Module Digitale Vaardigheden C3	18
3.13.1 Situering van de module	18
3.13.2 Instapvereisten voor de module	19
3.13.3 Studieduur	19
3.13.4 Basiscompetenties.....	19
3.14Module Projectwerk D1	19
3.14.1 Situering van de module	19
3.14.2 Instapvereisten voor de module	19
3.14.3 Studieduur	20

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Opleiding

1.1 Relatie opleiding – referentiekader

De opleiding ondernemingscommunicatie behoort tot het studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde.

Analyses uit het bedrijfsleven wijzen uit dat mensen met een diploma hoger onderwijs meer kansen op de arbeidsmarkt hebben dan met een diploma secundair onderwijs. Het Hoger volwassenenonderwijs biedt mensen - die door omstandigheden de kans op een hogere opleiding voltijds onderwijs gemist hebben – de mogelijkheid om een diploma hoger onderwijs te behalen. Modularisering van de opleiding biedt voldoende flexibiliteit om tegemoet te komen aan de opleidingsnoden van deze doelgroep. Cursisten kunnen volgens eigen behoeften zelf een leertraject uitstippelen, de opleidingsduur naar behoeften bepalen en de instapmomenten zelf vaststellen. Democratisering van het onderwijs wordt hierdoor geconcretiseerd.

Waar communicatie vroeger een veeleer dienende rol had, zijn succesvolle ondernemingen vandaag communicatiegeoriënteerd. Communicatie wordt zelfs geciteerd als misschien wel het belangrijkste ingrediënt van het hedendaagse ondernemen. Grote organisaties, maar evenzo kleine en middelgrote ondernemingen hebben daarom nood aan knowhow met betrekking tot het communiceren en wel op zo'n manier dat het de relaties met de verschillende doelgroepen versterkt. Het opleiden tot communicatievaardige professionals kan beschouwd worden als een van de grote opleidingsbehoeften voor het OSP.

Doeltreffende communicatie is een kwestie van kennen en kunnen, steunend op planning, consistentie en integratie. Nog nooit was het aanbod aan communicatiemiddelen zo hoog. Zo ook het risico op versnipperde budgetten en gebrek aan synergie. Communicatie richt zich op de eigen medewerkers, maar ook op externe stakeholders.

1.2 Inhoud

In deze opleiding leert de cursist hoe doordachte beslissingen te nemen bij de keuze van boodschap, medium, en tekst. Cursisten kunnen aan het eind van de opleiding bogen op een ruim kader van principes uit het ondernemings- en het communicatiemanagement, naast de communicatiemedia. Bovendien hebben ze zich ook bekwaamd in communicatievaardigheden, waarbij de praktijk van het communiceren binnen de onderneming integraal deel uitmaakt van de opleiding. Bijzondere aandacht wordt besteed aan ondernemingscommunicatie over de grenzen heen. De opleiding omvat daarom ook modules zoals Professional English, interculturele communicatie, en e-mediavaardigheden. Cursisten die verkiezen om de troef van meertalige ondernemingscommunicatie ten volle uit te spelen kunnen hun studie desgewenst aanvullen met talencursussen Engels, Spaans, Frans, Italiaans, Duits,...

Na het volgen van deze HBO5-opleiding ga je aan de slag op de arbeidsmarkt of kies je voor het aanvullingstraject aan de AP Hogeschool. De opleiding is een opstap naar de opleiding bachelor in het office management, of naar de opleiding bachelor in het communicatiemanagement, afstudeer richting commerciële communicatie.

1.3 Certificering

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.

Deze opleiding leidt tot het diploma van gegradueerde – ONDERNEMINGSCOMMUNICATIE. Het diploma leidt in combinatie met het certificaat AANVULLENDE ALGEMENE VORMING tot het diploma secundair onderwijs.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

1.4 Niveau

De opleiding situeert zich op het niveau hoger beroepsonderwijs.

1.5 Duur

De opleiding ondernemingscommunicatie omvat in totaal 960 lestijden.

1.6 Modules

Naam	Code	Lestijden
BASIS MANAGEMENT	A1	40
BASIS MARKETING	A2	40
BASIS FINANCIEN	A3	40
BASIS COMMUNICATIE	B1	40
ONLINE COMMUNICATIE	B2	80
INTERNE COMMUNICATIE	B3	80
MARKETINGCOMMUNICATIE	B4	80
CORPORATE COMMUNICATIE	B5	80
INTERCULTURELE COMMUNICATIE	B6	40
MEDIALANDSCHAP	B7	80
COMMUNICATIEVAARDIGHEDEN	C1	120
PROFESSIONAL ENGLISH	C2	80
DIGITALE VAARDIGHEDEN	C3	80
PROJECTWERK	E1	80
	Totaal:	960

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

1.7 Leertraject

Structuurschema ondernemingscommunicatie (NIEUWE VERSIE)

Onderneming	Communicatiebeleid	Communicatievaardigheden	Project
A1. Basis Management (40 LT)	B1. Basis communicatie (40LT)	C1. Communicatievaardigheden (120LT)	E1. Projectwerk (80LT)
A2. Basis Marketing (40 LT)	B2. Online communicatie (80LT)	C2. Professional English (80LT)	
A3. Basis Financiën (40LT)	B3. Interne communicatie (80LT)	C3. Digitale mediavaardigheden (80LT)	
	B4. Marketingcommunicatie (80LT)		
	B5. Corporate communicatie (80LT)		
	B6. Interculturele Communicatie (40LT)		
	B7. Medialandschap (80LT)		

2 Basiscompetenties

2.1 Opleiding ondernemingscommunicatie

2.1.1 Cluster Onderneming

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
1.1	De algemene managementprincipes inzien.
1.2	De manier waarop een bedrijf kan georganiseerd worden kennen.
1.3	Diverse stijlen van leidinggeven kennen
1.4	Stijlen van leidinggeven kunnen toepassen in diverse situaties.
1.5	Mensen kunnen motiveren.
1.6	Diverse stromingen in bedrijfsstrategieën kennen.
1.7	Het verloop van een herstructureringsproces kunnen aangeven.
1.8	Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.
2.1	Een omgevingsanalyse van een onderneming kunnen ontwikkelen.
2.2	Een beperkt marktonderzoek kunnen uitvoeren.
2.3	Een analyse van een product of een dienst van een onderneming aan de hand van de 4 P's kunnen maken.
2.4	Een marketingplan vooreen product of een dienst kunnen opstellen. Hoe de prijs van een product tot stand komt, kunnen inzien.
3.1	De jaarrekening van een onderneming kunnen lezen.
3.2	De basismethoden van kostprijsberekening en investeringsanalyse in eenvoudige situaties kunnen toepassen..
3.3	De financieringsproblematiek van de onderneming kunnen begrijpen.
3.4	Een jaarrekening van een onderneming d.m.v. kengetallen kunnen analyseren.
3.5	Een globale financiële evaluatie over de onderneming kunnen maken. Een budget kunnen opstellen

2.1.2 Cluster Communicatiebeleid

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
4.1	Communicatie modelmatig schematiseren kunnen toelichten.
4.2	Diverse communicatieaxioma's kunnen uitleggen.
4.3	Een psychologische visie over communicatie kunnen verwoorden en toelichten.
4.4	De impact van psychologische aspecten in communicatie kunnen verwoorden en implementeren.
4.5	Een sociologische visie over communicatie kunnen verwoorden en toelichten.
4.6	De impact van sociologische aspecten in communicatie kunnen verwoorden en implementeren.
5.1	Een communicatieprobleem scherp stellen en de essentie zien.
5.2	Doelgericht en met realiteitszin een actieplan ontwikkelen.
5.3	De meest geschikte online communicatiemiddelen selecteren.
5.4	Online communicatiemiddelen effectief en efficiënt inzetten.
5.5	De boodschap aanpassen aan het communicatievermogen van een medium.
5.6	Een boodschap aanpassen aan het vooropgestelde doel.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

6.1	De verschillende aspecten van een organisatiecultuur en de implicaties ervan voor de interne communicatie kunnen begrijpen.
6.2	Een interne communicatiestrategie aan de algemene ondernemingsstrategie kunnen linken.
6.3	Een atmosfeer, processen en methodes voor een geïntegreerde interne communicatiestrategie kunnen creëren.
6.4	Informeel communicatiestructuren kunnen gebruiken.
6.5	Hoe interne communicatie werkt binnen een omgeving van continue verandering kunnen begrijpen.
6.6	Een brede waaier van interne communicatie technieken kunnen evalueren.
6.7	De meest geschikte communicatietechnieken voor een specifieke boodschap kunnen identificeren.
6.8	Verschillende vormen van obstructie kunnen onderkennen.
6.9	Veranderingen die zich aandienen kunnen communiceren en implementeren.
6.10	Met weerstanden kunnen omgaan.
7.1	Marktsegmentatie in functie van een optimaal communicatieplan kunnen toepassen.
7.2	De reclame- en promotiesector in België kunnen situeren.
7.3	Het consumentengedrag bij het uitwerken van een campagne kunnen incalculeren.
7.4	Een reclamecampagne kunnen ontwikkelen.
7.5	De mogelijkheden van het internet op marketingcommunicatie kunnen toepassen.
7.6	Een CRM-systeem kunnen hanteren.
7.7	Een e-marketing communicatieplan kunnen uitwerken.
8.1	De verschillende begrippen kunnen beschrijven en toelichten.
8.2	De verschillende communicatietechnieken kunnen verwoorden en toepassen binnen het communicatieplan.
9.1	Het begrip cultuur kunnen verwoorden.
9.2	De diverse onderdelen van een cultuur kunnen onderscheiden.
9.3	De grote culturen kunnen toelichten. De vuistregels van interculturele communicatie kunnen hanteren.
9.4	De componenten van een organisatiecultuur kunnen verwoorden.
9.5	Aandacht hebben voor de culturele component in communicatie.
9.6	Zich verdraagzaam kunnen opstellen naar andere culturen.
9.7	Zin voor samenwerking met diverse culturen kunnen ontwikkelen.
10.1	Een beschrijving van de diverse media met de voor- en nadelen van elk medium kunnen geven.
10.2	Het impact van elk medium kunnen toelichten.
10.3	Een keuze tussen de diverse media in functie van de doelstellingen en de doelgroep van de communicatie kunnen maken.
10.4	Diverse media effectief kunnen gebruiken.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

2.1.3 Cluster Communicatievaardigheden

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
11.1	Efficiënt kunnen communiceren.
11.2	Actief kunnen luisteren.
11.3	Assertief kunnen communiceren.
11.4	Efficiënt non – verbaal kunnen communiceren.
11.5	Efficiënt kunnen telefoneren.
11.6	Een professioneel verkoopsgesprek kunnen voeren.
11.7	Overtuigende teksten kunnen schrijven.
11.8	Efficiënt kunnen communiceren via e-media.
11.9	Functioneringsgesprekken kunnen voeren.
11.10	Beoordelingsgesprekken kunnen voeren.
11.11	Correctiegesprekken kunnen voeren.
11.12	Slecht-nieuwsgesprekken kunnen voeren.
11.13	Kunnen deelnemen aan brainstorm sessies.
11.14	Brainstorm sessies kunnen leiden.
11.15	Efficiënt kunnen interviewen.
11.16	Kunnen deelnemen aan vergaderingen.
11.17	Vergaderingen kunnen leiden.
11.18	Kunnen onderhandelen.
11.19	Een presentatie kunnen geven.
11.20	Helder leesbare teksten kunnen schrijven.
11.21	Overtuigende teksten kunnen schrijven.
12.1	Zich in een professionele Engelstalige omgeving vlot en accuraat in het Engels kunnen uitdrukken.
12.2	De beschreven taaltaken tijdens de verschillende activiteiten op het Vantage niveau kunnen uitvoeren.
13.1	De belangrijkste programma's van MS Office kunnen gebruiken.
13.2	Datawarehousing kunnen definiëren en het verschil met operationele databanken aantonen.
13.3	Verschillende stappen in datawarehousing herkennen.
13.4	Met het internet en haar belangrijkste toepassingen kunnen werken.
13.5	Sterke en zwakke punten in een website kunnen herkennen.
13.6	Een eenvoudige website kunnen concipiëren, implementeren (door middel van html-codering of het gebruik van een zgn. wysiwyg-pakket) en publiceren.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

13.7	Een website kunnen opbouwen .
13.8	Een website kunnen implementeren
13.9	Een website kunnen publiceren.
13.10	Een website kunnen marketen.
13.11	Een website kunnen promoten, gebruik makend van verschillende technieken.

2.1.4 Cluster Project

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
14.1	Uitgaande van de basiscompetenties van een communicatiedeskundige een communicatieplan opstellen, implementeren, opvolgen en evalueren in een concrete ondernemingssituatie.
14.2	Omgaan met het interdisciplinaire karakter van zo'n project.
14.3	Niet alleen vakkennis toepassen maar ook communicatieve en organisatorische vaardigheden en een juiste werkhouding hanteren (zelfstandigheid, werken in teamverband, creativiteit en aanpassingsvermogen);.
14.4	Een actieve leerhouding hanteren en kennis, vaardigheden en attitudes hanteren om probleemsituaties op te lossen.
14.5	In het kader van het ondernemingsproject een houding van zelftoetsing en zelfreflectie hanteren.
14.6	Op een zelfstandige manier bronnen consulteren (literatuur, internet, ...).
14.7	Bij het uitwerken van dit project op een optimale manier gebruik maken van ICT.

3 Modules van de opleiding

3.1 Module : Basis Management A1

3.1.1 *Situering van de module*

Hoofddoelstelling is de cursisten een inzicht te bieden in het algemeen management van een onderneming zodat ze de ondernemingscommunicatie kunnen situeren binnen het globale management van een onderneming.

3.1.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.1.3 *Studieduur*

40 Lt

3.1.4 *Basiscompetenties*

Module Basis Management	Code
De cursist kan	
De algemene managementprincipes inzien.	1.1
De manier waarop een bedrijf kan georganiseerd worden kennen.	1.2
Diverse stijlen van leidinggeven kennen	1.3
Stijlen van leidinggeven kunnen toepassen in diverse situaties.	1.4
Mensen kunnen motiveren.	1.5
Diverse stromingen in bedrijfsstrategieën kennen.	1.6
Het verloop van een herstructureringsproces kunnen aangeven.	1.7
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	1.8

3.2 Module : Basis Marketing A2

3.2.1 *Situering van de module*

Hoofddoelstelling is de cursisten een inzicht te bieden in het marketingmanagement van een onderneming zodat ze de ondernemingscommunicatie kunnen situeren binnen het globale marketinggebeuren van een onderneming.

3.2.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.2.3 *Studieduur*

40 Lt

3.2.4 *Basiscompetenties*

Module Basis Marketing	Code
De cursist kan	
Een omgevingsanalyse van een onderneming kunnen ontwikkelen.	2.1
Een beperkt marktonderzoek kunnen uitvoeren.	2.2
Een analyse van een product of een dienst van een onderneming aan de hand van de 4 P's kunnen maken.	2.3

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Een marketingplan vooreen product of een dienst kunnen opstellen. Hoe de prijs van een product tot stand komt, kunnen inzien.	2.4
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	2.5

3.3 Module : Basis Financiën A3

3.3.1 Situering van de module

Hoofddoelstelling van dit onderdeel is de cursist een basisinzicht te verschaffen in de voornaamste topics van het financieel management zodat hij/zij enerzijds in staat is financiële informatie te begrijpen en te interpreteren en anderzijds financiële informatie en beslissingen zowel intern in de onderneming als extern kan communiceren.

3.3.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.3.3 Studieduur

40 Lt

3.3.4 Basiscompetenties

Module Basis Financiën	Code
De cursist kan	
De jaarrekening van een onderneming kunnen lezen.	3.1
De basismethoden van kostprijsberekening en investeringsanalyse in eenvoudige situaties kunnen toepassen..	3.2
De financieringsproblematiek van de onderneming kunnen begrijpen.	3.3
Een jaarrekening van een onderneming d.m.v. kengetallen kunnen analyseren.	3.4
Een globale financiële evaluatie over de onderneming kunnen maken. Een budget kunnen opstellen	3.5
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	3.6

3.4 Module : Basis communicatie B1

3.4.1 Situering van de module

Hoofddoelstelling is de cursisten een inzicht te bieden in het algemeen management van een onderneming zodat ze de ondernemingscommunicatie kunnen situeren binnen het globale management van een onderneming.

3.4.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.4.3 Studieduur

40 Lt

3.4.4 Basiscompetenties

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Module Basis communicatie	Code
De cursist kan	
Communicatie modelmatig schematiseren kunnen toelichten.	4.1
Diverse communicatieaxioma's kunnen uitleggen.	4.2
Een psychologische visie over communicatie kunnen verwoorden en toelichten.	4.3
De impact van psychologische aspecten in communicatie kunnen verwoorden en implementeren.	4.4
Een sociologische visie over communicatie kunnen verwoorden en toelichten.	4.5
De impact van sociologische aspecten in communicatie kunnen verwoorden en implementeren.	4.6

3.5 Module : Online communicatie B2

3.5.1 Situering van de module

Hoofddoelstelling is de cursisten inzicht te bieden in content, social media en conversation strategie.

3.5.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.5.3 Studieduur

40 Lt

3.5.4 Basiscompetenties

Module Online communicatie	Code
De cursist kan	
Een communicatieprobleem scherp stellen en de essentie zien.	5.1
Doelgericht en met realiteitszin een actieplan ontwikkelen.	5.2
De meest geschikte online communicatiemiddelen selecteren.	5.3
Online communicatiemiddelen effectief en efficiënt inzetten.	5.4
De boodschap aanpassen aan het communicatievermogen van een medium.	5.5
Een boodschap aanpassen aan het vooropgestelde doel.	5.6

3.6 Module : Interne communicatie B3

3.6.1 Situering van de module

Hoofddoelstelling is de cursisten een inzicht te bieden in het management van de interne communicatie van een onderneming zodat ze die kunnen situeren en implementeren binnen het globale communicatiemanagement van een onderneming.

3.6.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.6.3 Studieduur

80 Lt

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.6.4 *Basiscompetenties*

Module Interne communicatie	Code
De cursist kan	
De verschillende aspecten van een organisatiecultuur en de implicaties ervan voor de interne communicatie kunnen begrijpen.	6.1
Een interne communicatiestrategie aan de algemene ondernemingsstrategie kunnen linken.	6.2
Een atmosfeer, processen en methodes voor een geïntegreerde interne communicatiestrategie kunnen creëren.	6.3
Informeel communicatiestructuren kunnen gebruiken.	6.4
Hoe interne communicatie werkt binnen een omgeving van continue verandering kunnen begrijpen.	6.5
Een brede waaier van interne communicatie technieken kunnen evalueren.	6.6
De meest geschikte communicatietechnieken voor een specifieke boodschap kunnen identificeren.	6.7
Verschillende vormen van obstructie kunnen onderkennen.	6.8
Veranderingen die zich aandienen kunnen communiceren en implementeren.	6.9
Met weerstanden kunnen omgaan.	6.10
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	6.11

3.7 Module : Marketingcommunicatie B4

3.7.1 *Situering van de module*

Reclame en promotie plan je niet in het luchtledige. Voor je begint moet je steeds een aantal vragen stellen. Wat wil ik precies bereiken? Welke doelgroep heb ik voor ogen? Uit welke strategieën kan ik kiezen? Welke media kan ik inschakelen? Pas door al deze vragen precies te beantwoorden wordt uw campagne écht efficiënt. Het doel van deze cursus is de logica die een goede marketingcommunicatiecampagne onderbouwt grondig te begrijpen. Hiervoor is het nodig te weten hoe reclame werkt en hoe elke campagne concreet wordt aangepakt. Van de eerste briefing van de klant tot het eindresultaat in pers, radio of TV, alles passeert de revue. Uiteraard staan we hierbij in nauw contact met de wereld van de bureaus. We bespreken enkele campagnes, de manier van werken in een bureau en ronden af met een aantal cases, rechtstreeks geplukt uit de praktijk. e-Marketing is meer dan e-commerce. De nieuwe economie staat nog maar in zijn kinderschoenen, maar wat is dit eigenlijk? Alle bedrijven zullen in de toekomst op de één of andere manier met e-Marketing te maken krijgen. De doelstelling is een volledig inzicht te geven in het gegeven Internet met al zijn aspecten. e-Marketing dient een deel te zijn van de volledige bedrijfsstrategie en niet als een losstaand of uniek deel beschouwd te worden. e-Marketing geeft de mogelijkheid aan bedrijven om sneller, eenvoudiger en efficiënter te communiceren met klanten en leveranciers. Een aantal verschijnselen hierrond zijn de zogenaamde portals en marketplaces. De toekomst zal uitwijzen in welke richting dit zal evolueren. In de cursus zal eveneens toegelicht worden welke de succesfactoren zijn in de nieuwe economie en welke valkuilen vermeden dienen te worden.

3.7.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.7.3 *Studieduur*

80 Lt

3.7.4 *Basiscompetenties*

Module Marketingcommunicatie	Code
De cursist kan	
Marktsegmentatie in functie van een optimaal communicatieplan kunnen toepassen.	7.1
De reclame- en promotiesector in België kunnen situeren.	7.2
Het consumentengedrag bij het uitwerken van een campagne kunnen inculceren.	7.3
Een reclamecampagne kunnen ontwikkelen.	7.4
De mogelijkheden van het internet op marketingcommunicatie kunnen toepassen.	7.5
Een CRM-systeem kunnen hanteren.	7.6
Een e-marketing communicatieplan kunnen uitwerken.	7.7
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	7.8

3.8 Module : Corporate communicatie B5

3.8.1 *Situering van de module*

In deze module wordt de externe communicatie belicht die als wezenlijke opdracht heeft de organisatie kenbaar te maken bij de uiteenlopende publieksgroepen of stakeholders, vertrekkend van de waarden die ze belangrijk vindt. Waar het doel van marketingcommunicatie zich vooral situeert op het vlak van de ondersteuning van de output van de organisatie, zal bij corporate communicatie meer de nadruk liggen op het verwerven van een positief imago bij die doelgroepen waar de organisatie een afhankelijkheidsrelatie mee heeft. Dit gebeurt uiteindelijk ook met de bedoeling een beter resultaat te genereren en het voortbestaan van de organisatie te garanderen. In een eerste deel maakt de cursist kennis met de basiselementen van corporate communicatie. Daarna wordt dieper ingegaan op een aantal specifieke communicatietechnieken gericht op de verschillende doelgroepen. Vervolgens krijgt de cursist de mogelijkheid om aan de hand van aangepaste cases de theorie te toetsen aan de praktijk.

3.8.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.8.3 *Studieduur*

80 Lt

3.8.4 *Basiscompetenties*

Module Corporate communicatie	Code
De cursist kan	
De verschillende begrippen kunnen beschrijven en toelichten.	8.1
De verschillende communicatietechnieken kunnen verwoorden en toepassen binnen het communicatieplan.	8.2
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	8.3

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.9 Module : Interculturele communicatie B6

3.9.1 Situering van de module

Gezien onze multiculturele samenleving en het intensieve contact met andere culturen is het evident dat specialisten in ondernemingscommunicatie inzicht hebben in interculturele communicatie en efficiënt kunnen communiceren in een multiculturele omgeving.

3.9.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.9.3 Studieduur

40 Lt

3.9.4 Basiscompetenties

Module Interculturele communicatie	Code
De cursist kan	
Het begrip cultuur kunnen verwoorden.	9.1
De diverse onderdelen van een cultuur kunnen onderscheiden.	9.2
De grote culturen kunnen toelichten. De vuistregels van interculturele communicatie kunnen hanteren.	9.3
De componenten van een organisatiecultuur kunnen verwoorden.	9.4
Aandacht hebben voor de culturele component in communicatie.	9.5
Zich verdraagzaam kunnen opstellen naar andere culturen.	9.6
Zin voor samenwerking met diverse culturen kunnen ontwikkelen.	9.7
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	9.8

3.10 Module : Medialandschap B7

3.10.1 Situering van de module

Deze module geeft de cursist een zicht op de diverse media. De kenmerken en het belang van het medium, voor- en nadelen, hoe het medium gebruiken, kostprijs. Cursisten kunnen met deze kennis een gepaste keuze maken uit de diverse media in functie van de communicatiedoelstellingen en doelgroep.

3.10.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.10.3 Studieduur

80 Lt

3.10.4 Basiscompetenties

Module Medialandschap	Code
De cursist kan	
Een beschrijving van de diverse media met de voor- en nadelen van elk medium kunnen geven.	10.1
Het impact van elk medium kunnen toelichten.	10.2

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Een keuze tussen de diverse media in functie van de doelstellingen en de doelgroep van de communicatie kunnen maken.	10.3
Diverse media effectief kunnen gebruiken.	10.4
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	10.5

3.11 Module : Communicatievaardigheden C1

3.11.1 Situering van de module

Het spreekt voor zich dat de eigen communicatievaardigheden van de cursisten een cruciale rol spelen in de beroepssituatie van professionelen in ondernemingscommunicatie.

3.11.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.11.3 Studieduur

120 Lt

3.11.4 Basiscompetenties

Module Communicatievaardigheden	Code
De cursist kan	
Efficiënt kunnen communiceren.	11.1
Actief kunnen luisteren.	11.2
Assertief kunnen communiceren.	11.3
Efficiënt non – verbaal kunnen communiceren.	11.4
Efficiënt kunnen telefoneren.	11.5
Een professioneel verkoopsgesprek kunnen voeren.	11.6
Overtuigende teksten kunnen schrijven.	11.7
Efficiënt kunnen communiceren via e-media.	11.8
Functioneringsgesprekken kunnen voeren.	11.9
Beoordelingsgesprekken kunnen voeren.	11.10
Correctiegesprekken kunnen voeren.	11.11
Slecht-nieuwsgesprekken kunnen voeren.	11.12
Kunnen deelnemen aan brainstorm sessies.	11.13
Brainstorm sessies kunnen leiden.	11.14
Efficiënt kunnen interviewen.	11.15
Kunnen deelnemen aan vergaderingen.	11.16
Vergaderingen kunnen leiden.	11.17

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Kunnen onderhandelen.	11.18
Een presentatie kunnen geven.	11.19
Helder leesbare teksten kunnen schrijven.	11.20
Overtuigende teksten kunnen schrijven.	11.21
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	11.22

3.12 Module : Professional English C2

3.12.1 Situering van de module

Deze module is heel praktisch opgevat. Aspecten van het professionele leven worden door middel van rollenspelen en groepswork ingeoeffend. Elke oefening combineert drie elementen: activiteiten hebben tot doel bepaalde taaltaken te volbrengen binnen een gedefinieerd veld. De cursus is zo opgebouwd dat vertrekkend vanuit een aantal semantische velden die teruggrijpen naar de belangrijkste modules in de opleiding, een reeks taaltaken via verschillende activiteiten ingeoeffend wordt. Bij alle activiteiten is er bijzondere aandacht voor het interculturele aspect van communiceren en het gebruik van e-media.

3.12.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.12.3 Studieduur

80 Lt

3.12.4 Basiscompetenties

Module Professional English	Code
De cursist kan	
Zich in een professionele Engelstalige omgeving vlot en accuraat in het Engels kunnen uitdrukken.	12.1
De beschreven taaltaken tijdens de verschillende activiteiten op het Vantage niveau kunnen uitvoeren.	12.2

3.13 Module : Digitale vaardigheden C3

3.13.1 Situering van de module

De computer is een onmisbaar instrument geworden in het hedendaags bedrijfsleven. Een degelijke communicatie en een goed management is nog zo goed als ondenkbaar wanneer men bepaalde pc-competenties niet in huis heeft. Een basis bestandsbeheer, elektronische presentaties, het gebruik van spreadsheets en databanken, ... Stuk voor stuk worden deze vaardigheden tegenwoordig als vanzelfsprekend beschouwd: we kunnen dat toch allemaal? Of niet ... ?? Bovendien is de huidige informatiemaatschappij de alleenstaande pc ruim overstegen. De slagkracht van (elektronische) media ligt meer dan ooit in networking. Het internet is ongetwijfeld het bekendste voorbeeld. Het world-wide-web is zijn kinderschoenen ontgroeid. Een bedrijfswebsite is niet langer enkel een online versie van de company brochure. Het is een van de belangrijkste instrumenten geworden, waarmee men over alle grenzen heen de verschillende belanghebbenden - werknemers, (potentiële) klanten, investeerders ... - kan bereiken en door hen kan bereikt worden. Het is niet alleen onontbeerlijk te kunnen omspringen met de nieuwe technologieën; het is minstens zo belangrijk te begrijpen wat erachter schuil gaat: wat zijn de mogelijkheden? Wat zijn de grenzen?

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.13.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.13.3 Studieduur

80 Lt

3.13.4 Basiscompetenties

Module Digitale vaardigheden	Code
De cursist kan	
De belangrijkste programma's van MS Office kunnen gebruiken.	13.1
Datawarehousing kunnen definiëren en het verschil met operationele databanken aantonen.	13.2
Verschillende stappen in datawarehousing herkennen.	13.3
Met het internet en haar belangrijkste toepassingen kunnen werken.	13.4
Sterke en zwakke punten in een website kunnen herkennen.	13.5
Een eenvoudige website kunnen concipiëren, implementeren (door middel van html-codering of het gebruik van een zgn. wysiwyg-pakket) en publiceren.	13.6
Een website kunnen opbouwen .	13.7
Een website kunnen implementeren	13.8
Een website kunnen publiceren.	13.9
Een website kunnen marketen.	13.10
Een website kunnen promoten, gebruik makend van verschillende technieken.	13.11
Recente ontwikkelingen kunnen opvolgen.	13.12

3.14 Module : Projectwerk E1

3.14.1 Situering van de module

Het ondernemingsproject wordt gerealiseerd in een onderneming, in teamverband en onder begeleiding van een promotor en copromotor uit de onderneming. Met het ondernemingsproject leveren de cursisten het bewijs dat zij in staat zijn om:

- een probleem, zowel in zijn praktische als theoretische dimensie te vatten;
- de informatie, nodig om dit probleem op te lossen, zelfstandig te vinden en te hanteren;
- de oplossingsmethoden te kiezen, correct te hanteren en zowel keuze als gebruik kunnen verantwoorden;
- de gekozen oplossing aan de realiteit kunnen toetsen;
- het project op een professionele manier kunnen communiceren in een schriftelijk rapport en een mondelinge presentatie voor een jury.

3.14.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.14.3 Studieduur

80 Lt

3.14.4 Basiscompetenties

Module Projectwerk	Code
De cursist kan	
Uitgaande van de basiscompetenties van een communicatiedeskundige een communicatieplan opstellen, implementeren, opvolgen en evalueren in een concrete ondernemingssituatie.	14.1
Omgaan met het interdisciplinaire karakter van zo'n project.	14.2
Niet alleen vakkennis toepassen maar ook communicatieve en organisatorische vaardigheden en een juiste werkhouding hanteren (zelfstandigheid, werken in teamverband, creativiteit en aanpassingsvermogen);.	14.3
Een actieve leerhouding hanteren en kennis, vaardigheden en attitudes hanteren om probleemsituaties op te lossen.	14.4
In het kader van het ondernemingsproject een houding van zelftoetsing en zelfreflectie hanteren.	14.5
Op een zelfstandige manier bronnen consulteren (literatuur, internet, ...).	14.6
Bij het uitwerken van dit project op een optimale manier gebruik maken van ICT.	14.7

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Brussel, 24 april 2015

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 5 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Bijlage XX bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2007 betreffende de modulaire structuur van de studiegebieden van het hoger beroepsonderwijs

BIJLAGE XX. – De modulaire opleiding “Elektriciteit” CVO TNA en CVO TSM

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Hoger beroepsonderwijs
STUDIEGEBIED
INDUSTRIELE WETENSCHAPPEN
EN TECHNOLOGIE

Elektriciteit

CVO TNA en CVO TSM

Inhoud

1	Opleiding	5
1.1	Relatie opleiding – referentiekader.....	5
1.2	Inhoud.....	5
1.3	Certificering.....	5
1.4	Niveau.....	5
1.5	Duur.....	5
1.6	Plaats van de opleiding in het leergebied/studiegebied	5
1.7	Modules	5
1.8	Leertraject.....	7
1.9	Sleutelvaardigheden.....	8
2	Basiscompetenties	9
3	Modules van de opleiding	13
3.1	Module Toegepaste wiskunde 1	13
3.1.1	Situering van de module.....	13
3.1.2	Instapvereisten voor de module	13
3.1.3	Studieduur	13
3.1.4	Basiscompetenties.....	13
3.2	Module Toegepaste wiskunde 2	13
3.2.1	Situering van de module.....	13
3.2.2	Instapvereisten voor de module	13
3.2.3	Studieduur	13
3.2.4	Basiscompetenties.....	13
3.3	Module Basis elektronica.....	14
3.3.1	Situering van de module.....	14
3.3.2	Instapvereisten voor de module	14
3.3.3	Studieduur	14
3.3.4	Basiscompetenties.....	14
3.4	Module Labo elektriciteit/elektronica	14
3.4.1	Situering van de module.....	14
3.4.2	Instapvereisten voor de module	14
3.4.3	Studieduur	14
3.4.4	Basiscompetenties.....	14
3.5	Module Gelijkstroomtheorie	15
3.5.1	Situering van de module.....	15
3.5.2	Instapvereisten voor de module	15
3.5.3	Studieduur	15
3.5.4	Basiscompetenties.....	15
3.6	Module Wisselstroomtheorie	15
3.6.1	Situering van de module.....	15
3.6.2	Instapvereisten voor de module	15
3.6.3	Studieduur	15
3.6.4	Basiscompetenties.....	15
3.7	Module Draaistroomnetten	16
3.7.1	Situering van de module.....	16
3.7.2	Instapvereisten voor de module	16
3.7.3	Studieduur	16
3.7.4	Basiscompetenties.....	16
3.8	Module Toegepaste informatica	16
3.8.1	Situering van de module.....	16
3.8.2	Instapvereisten voor de module	16
3.8.3	Studieduur	16
3.8.4	Basiscompetenties.....	16
3.9	Module Digitale technieken	17
3.9.1	Situering van de module.....	17
3.9.2	Instapvereisten voor de module	17

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.9.3	Studieduur	17
3.9.4	Basiscompetenties.....	17
3.10	Module Vermogenselektronica	17
3.10.1	Situering van de module	17
3.10.2	Instapvereisten voor de module	17
3.10.3	Studieduur	17
3.10.4	Basiscompetenties.....	17
3.11	Module Elektrische machines.....	18
3.11.1	Situering van de module	18
3.11.2	Instapvereisten voor de module	18
3.11.3	Studieduur	18
3.11.4	Basiscompetenties.....	18
3.12	Module Labo machines en vermogenelektronica	18
3.12.1	Situering van de module	18
3.12.2	Instapvereisten voor de module	18
3.12.3	Studieduur	18
3.12.4	Basiscompetenties.....	18
3.13	Module Installatieleer.....	19
3.13.1	Situering van de module	19
3.13.2	Instapvereisten voor de module	19
3.13.3	Studieduur	19
3.13.4	Basiscompetenties.....	19
3.14	Module Productie, transport en distributie	19
3.14.1	Situering van de module	19
3.14.2	Instapvereisten voor de module	20
3.14.3	Studieduur	20
3.14.4	Basiscompetenties.....	20
3.15	Module Elektrisch tekenen	20
3.15.1	Situering van de module	20
3.15.2	Instapvereisten voor de module	20
3.15.3	Studieduur	20
3.15.4	Basiscompetenties.....	20
3.16	Module industriële schakelingen	21
3.16.1	Situering van de module	21
3.16.2	Instapvereisten voor de module	21
3.16.3	Studieduur	21
3.16.4	Basiscompetenties.....	21
3.17	Module Meet- en regeltechniek	21
3.17.1	Situering van de module	21
3.17.2	Instapvereisten voor de module	21
3.17.3	Studieduur	21
3.17.4	Basiscompetenties.....	21
3.18	Module PLC	22
3.18.1	Situering van de module	22
3.18.2	Instapvereisten voor de module	22
3.18.3	Studieduur	22
3.18.4	Basiscompetenties.....	22
3.19	Module Alternatieve energiebronnen	22
3.19.1	Situering van de module	22
3.19.2	Instapvereisten voor de module	22
3.19.3	Studieduur	22
3.19.4	Basiscompetenties.....	22
3.20	Module Mechanische begrippen.....	23
3.20.1	Situering van de module	23
3.20.2	Instapvereisten	23
3.20.3	Studieduur	23
3.20.4	Basiscompetenties.....	23
3.21	Module Kwaliteit en veiligheid	23

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.21.1	Situering van de module	23
3.21.2	Instapvereisten voor de module	23
3.21.3	Studieduur	24
3.21.4	Basiscompetenties.....	24
3.22	Module Projectwerk elektriciteit	24
3.22.1	Situering van de module	24
3.22.2	Instapvereisten voor de module	24
3.22.3	Studieduur	24
3.22.4	Basiscompetenties.....	24

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

1 Opleiding

1.1 Relatie opleiding – referentiekader

De opleiding Elektriciteit behoort tot het studiegebied Industriële Wetenschappen en Technologie.

Referentiekader dat werd gehanteerd bij de totstandkoming van dit opleidingsprofiel:

- ROME-fiche 'Elektrisch onderhoud' I1309

Het diploma van gegradueerde in de 'Elektriciteit' kan enerzijds beschouwd worden als een finaliteit, anderzijds biedt het nog steeds de mogelijkheid toe te treden tot de bacheloropleiding.

1.2 Inhoud

In deze opleiding leert de cursist:

- uitrustingen, multitechnologisch industrieel of exploitatiematerieel onderhouden, herstellen installeren en toezicht op houden.
- werken volgens de veiligheidsregels en de regelgeving.
- het onderhoud of de installatie uitvoeren volgens de vooropgestelde planning.
- een team coördineren.

Afgestudeerden kunnen elektrische problemen oplossen in laagspanning- en hoogspanningsinstallaties.

1.3 Certificering

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.

Deze opleiding leidt tot het diploma van gegradueerde – ELEKTRICITEIT.

Het diploma leidt in combinatie met het certificaat AANVULLENDE ALGEMENE VORMING tot het diploma secundair onderwijs.

1.4 Niveau

De opleiding situeert zich op het niveau hoger beroepsonderwijs.

1.5 Duur

De opleiding Elektriciteit omvat in totaal 1200 lestijden.

1.6 Plaats van de opleiding in het leergebied/studiegebied

Niet van toepassing wegens geen definitief opleidingsprofiel.

1.7 Modules

Naam	Code	Lestijden
Toegepaste wiskunde 1		40 Lt
Toegepaste wiskunde 2		40 Lt
Basis elektronica		40 Lt
Labo elektriciteit/elektronica		40 Lt
Gelijkstroomtheorie		40 Lt
Wisselstroomtheorie		40 Lt
Draaistroomnetten		40 Lt
Toegepaste informatica		40 Lt
Digitale technieken		40 Lt
Vermogenselektronica		80 Lt

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

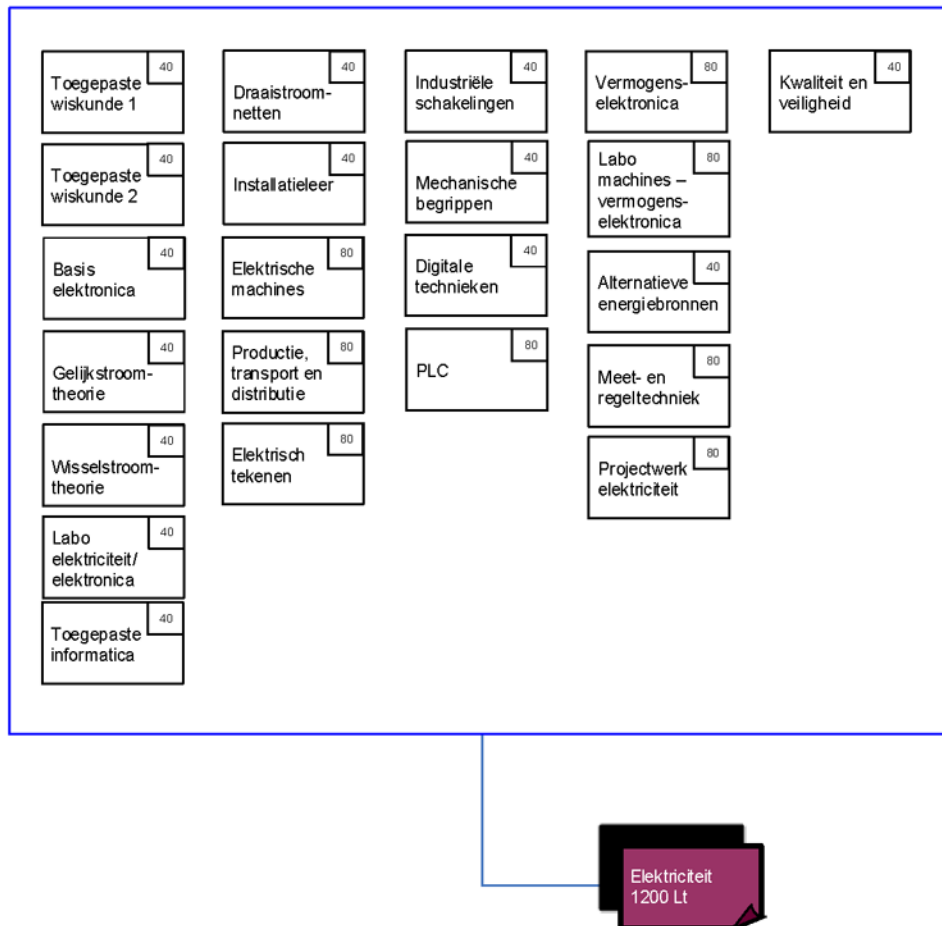
Elektrische machines	80 Lt
Labo machines - vermogenselektronica	80 Lt
Installatieleer	40 Lt
Productie, transport en distributie	80 Lt
Elektrisch tekenen	80 Lt
Industriële schakelingen	40 Lt
Meet- en regeltechniek	80 Lt
PLC	80 Lt
Alternatieve energiebronnen	40 Lt
Mechanische begrippen	40 Lt
Kwaliteit en veiligheid	40 Lt
Projectwerk elektriciteit	80 Lt

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

1.8 Leertraject

1.9 Sleutelvaardigheden

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
BESLISSINGSVERMOGEN	In staat zijn om een standpunt in te nemen of tot een handeling over te gaan, en er ook de verantwoordelijkheid voor op te nemen.	SV04
DOORZETTINGSVERMOGEN	In staat zijn om, ondanks moeilijkheden, op een doel gericht te blijven.	SV09
EEN WERKPLAN KUNNEN MAKEN	In staat zijn om op systematische wijze te beslissen welke stappen men bij de uitvoering van een taak zal zetten.	SV10
FLEXIBILITEIT	In staat zijn om zich aan te passen aan wijzigende omstandigheden, onder meer middelen, doelen, mensen en procedures.	SV12
KUNNEN OMGAAN MET INFORMATIE	In staat zijn informatie te verzamelen, te verwerken en te verstrekken.	SV16
KWALITEITSBEWUSTZIJN	In staat zijn om in te schatten aan welke vereisten een product of dienst moet voldoen en in staat zijn aan die vereisten tegemoet te komen.	SV17
LEERGIERIGHEID	In staat zijn om actief te zoeken naar situaties om zijn competentie te verbreden en te verdiepen.	SV19
OMGAAN MET STRESS	In staat zijn om te leven met een aanvaardbare werkdruk, ook in moeilijke omstandigheden (onder meer aard van het werk, de werkomgeving, tegenslagen en kritiek).	SV21
PLANMATIG DENKEN	In staat zijn om op methodische wijze over een opgave of probleem te redeneren.	SV22
PROBLEMEN ONDERKENNEN EN OPLOSSEN	Zien dat er een probleem is, waar het precies gesitueerd is en er een oplossing voor aanreiken.	SV23
RESULTAATGERICHTHEID	In staat zijn om binnen een bepaalde tijd en budget een vooropgesteld resultaat te bereiken met in acht nemen van gedefinieerde kwaliteitsstandaarden.	SV28
VEILIGHEIDS- EN MILIEUBEWUSTZIJN	In staat zijn om actief en pro-actief in te staan voor de veiligheid en om situaties te voorkomen die mens en milieu kunnen schaden.	SV30
VERANTWOORDELIJKHEIDSZIN	Aandacht hebben voor de consequenties van een taak en beslissingen nemen op basis van mogelijke consequenties ervan.	SV31
ZELFSTANDIGHEID	In staat zijn om zelfstandig zonder hulp of toezicht gedurende lange tijd aan een taak te werken.	SV32
ZIN VOOR INITIATIEF	In staat zijn om problemen en taken aan te pakken zonder dat het gevraagd wordt of de omstandigheden er toe dwingen.	SV34
ZIN VOOR SAMENWERKING	In staat zijn om gemeenschappelijk aan eenzelfde taak te werken.	SV35

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

2 Basiscompetenties

Code	Basiscompetenties
	De cursist kan
IT BC 001	diverse wiskundige bewerkingen uitvoeren .
IT BC 002	complexe getallen toepassen .
IT BC 003	elementaire bewerkingen met complexe getallen uitvoeren .
IT BC 004	lineaire stelsels oplossen .
IT BC 005	meetkundige problemen analyseren en oplossen.
IT BC 006	poolcoördinaten en cilindrische coördinaten toepassen.
IT BC 007	goniometrische functies analyseren en grafisch voorstellen.
IT BC 008	exponentiële functies analyseren en grafisch voorstellen.
IT BC 009	logaritmische functies analyseren en grafisch voorstellen.
IT BC 010	gebruik maken van limieten en afgeleiden berekenen.
IT BC 011	het onderscheid maken tussen bepaalde en onbepaalde integralen en deze oplossen.
IT BC 012	de opbouw, de werking en de karakteristieken van de fundamentele halfgeleiderbouwstenen verduidelijken en uitmeten .
IT BC 013	werken met meettoestellen uit de elektriciteit en elektronica.
IT BC 014	bij metingen in een gelijkstroomkring de theoretische wetmatigheden verifiëren.
IT BC 015	bij metingen in een wisselstroomkring de theoretische wetmatigheden verifiëren.
IT BC 016	de nauwkeurigheid van een meting bepalen.
IT BC 017	schakelingen met diodes analyseren.
IT BC 018	de werking van de schakelingen proefondervindelijk vaststellen.
IT BC 019	datasheets gebruiken.
IT BC 020	de gebruikte formules en eenheden met voorvoegsels correct interpreteren en toepassen.
IT BC 021	verschillende grootheden in elektrische schema's berekenen
IT BC 022	complexe elektrische netwerken op verschillende methoden analyseren en berekenen.
IT BC 023	de basisbegrippen van magnetisme en de elektrostatica verklaren a. d. h. v. toepassingen.
IT BC 024	de werking en functie van verschillende elektrische componenten verduidelijken.
IT BC 025	de werking en functie van verschillende elektrische componenten in schakelingen verduidelijken.
IT BC 026	verschillende grootheden in elektrische schema's berekenen via de klassieke oplossingsmethode en de complexe rekenwijze.
IT BC 027	vectordiagrammen tekenen en interpreteren.
IT BC 028	de invloed van de arbeidsfactor op de stroomsterkte verklaren.
IT BC 029	de berekeningen uitvoeren om de arbeidsfactor van een installatie te verbeteren.
IT BC 030	vermogenberekeningen en metingen uitvoeren op enkelfasige systemen.
IT BC 031	de verschillende interconnecties tussen driefasen spanningsbronnen en driefasen belastingen tekenen en berekenen .
IT BC 032	de vectordiagrammen van de verschillende interconnecties tekenen en interpreteren.
IT BC 033	vermogenberekeningen en metingen uitvoeren op driefasesystemen
IT BC 034	de berekeningen uitvoeren om de arbeidsfactor bij een driefasen symmetrische belasting te verbeteren.
IT BC 035	presentatietechnieken gebruiken .
IT BC 036	een rekenblad en een tekstverwerker gebruiken voor verslaggeving .

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

IT BC 037	de Boole-algebra toepassen.
IT BC 038	logische schakelingen met basispoorten opbouwen.
IT BC 039	combinatorische schakelingen toepassen en ontwerpen.
IT BC 040	de indeling van de halfgeleiders weergeven.
IT BC 041	de principes van pulsmodulatie weergeven.
IT BC 042	de werking van de vermogenschakelaars verklaren.
IT BC 043	de werking van vermogenschakelsystemen éénfasig en driefasig verklaren.
IT BC 044	de werking van de convertoren verklaren.
IT BC 045	de werking van frequentiesturingen voor o.a. wisselstroommotoren verklaren.
IT BC 046	de werking en bouw van een gelijkstroomgenerator beschrijven.
IT BC 047	de werking van verschillende types gelijkstroomgenerator en gelijkstroommotoren beschrijven en verklaren.
IT BC 048	de werking van een driefasige asynchrone motor beschrijven.
IT BC 049	het equivalent schema van een asynchrone motor kunnen verklaren.
IT BC 050	de werking van een éénfasige asynchrone motor beschrijven.
IT BC 051	de werking van een driefasige generator verklaren en beschrijven.
IT BC 052	de werking van een transformator kunnen verklaren.
IT BC 053	het equivalent schema van een transformator kunnen verklaren.
IT BC 054	elektrische machines aansluiten.
IT BC 055	de elementaire werking van elektrische machines testen
IT BC 056	metingen op elektrische machines uitvoeren.
IT BC 057	De karakteristieken van elektrische machines opnemen en interpreteren.
IT BC 058	snelheidsregelingen voor AC en DC motoren aansluiten en programmeren.
IT BC 059	power quality metingen uitvoeren en interpreteren.
IT BC 060	een verslag van de laboproeven opstellen.
IT BC 061	een overzicht geven van de geldende bepalingen en voorschriften die bestaan voor een huishoudelijke elektrische installatie.
IT BC 062	de gepaste lichtschakeling selecteren voor een situatie en de werking hiervan verklaren.
IT BC 063	de basisbegrippen i.v.m. verlichting verklaren.
IT BC 064	een overzicht geven van de verschillende verlichtingstechnologieën .
IT BC 065	een verlichtingsstudie uitvoeren rekening houdend met de behoefte en omgevingsfactoren.
IT BC 066	een overzicht geven van de beschikbare schakelapparatuur inclusief kenmerken en toepassingsgebied.
IT BC 067	de gepaste elektrische beveiliging voor een huishoudelijke installatie selecteren en de noodzaak hiervan verklaren.
IT BC 068	een overzicht geven van de opbouw van een huishoudelijke elektrische installatie en een selectie van de juiste deelcomponent maken.
IT BC 069	de verschillende deelcomponenten in een dossier voor elektrische installatie duiden.
IT BC 070	kan een beeld schetsen van de behoefte aan elektrische energie
IT BC 071	de voor- en nadelen van de verschillende productiemethodes tegen over elkaar afwegen op economisch als ecologisch vlak.
IT BC 072	de werking van de gangbare elektrische centrales toelichten.
IT BC 073	de werking van het Belgische transportnet op de verschillende spanningsniveaus toelichten.
IT BC 074	de opbouw van een distributiecabine inclusief de beveiligingen verduidelijken.
IT BC 075	advies geven om een gebruiker op een economische en veilige manier aan het net te koppelen.
IT BC 076	schema's van lichtschakelingen correct tekenen met de voorgeschreven symbolen en notaties met de hand.
IT BC 077	een huishoudelijke installatie ontwerpen volgens het AREI en het dossier samenstellen.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

IT BC 078	een schema opstellen op basis van een concrete projectomschrijving.
IT BC 079	schema's van motorschakelingen correct tekenen met de voorgeschreven symbolen en notaties met een tekenpakket.
IT BC 080	de elektrische aansluiting dimensioneren en het juiste net type selecteren voor een specifieke toepassing.
IT BC 081	in een industriële schakeling de correcte componenten selecteren en dimensioneren rekening houdend met de nodige veiligheidsmaatregelen.
IT BC 082	advies geven over de aansluiting van industriële apparatuur op het elektriciteitsnet
IT BC 083	de terminologie van meten en regelen functioneel gebruiken.
IT BC 084	een technisch proces analyseren.
IT BC 085	de klassieke testfuncties in de discipline van de meet- en regeltechniek omschrijven.
IT BC 086	de belangrijkste meetsystemen verklaren.
IT BC 087	een individueel proces bespreken.
IT BC 088	de belangrijkste regelaars toepassen.
IT BC 089	een meet- en regelsysteem analyseren.
IT BC 090	de opbouw van een PLC verduidelijken en uitbreiden indien nodig.
IT BC 091	verschillende PLC-programmatiemethodes gebruiken.
IT BC 092	van een automatiseringsproces de sequenties op een grafische manier neerschrijven.
IT BC 093	relaisschakelingen en logische vergelijkingen omvormen tot een PLC-programma.
IT BC 094	programma's schrijven en analyseren met de logische besturingsfuncties, tijd- en telfuncties en rekenkundige bewerkingen.
IT BC 095	het begrip duurzaamheid theoretisch en aan de hand van praktijkvoorbeelden toelichten.
IT BC 096	het gebruik van verschillende alternatieve energiebronnen bespreken en beargumenteren
IT BC 097	alternatieve energiebronnen met elkaar vergelijken betreffende beschikbaarheid, duurzaamheid, toepassingsgebied en kostprijs
IT BC 098	systemen voor energieopslag bespreken
IT BC 099	krachten, koppels en momenten berekenen.
IT BC 100	de begrippen arbeid, vermogen en rendement toelichten en berekenen, zowel voor de rechte als de cirkelvormige bewegingen.
IT BC 101	de gebruikte formules en eenheden correct interpreteren en toepassen.
IT BC 102	het begrip druk verklaren.
IT BC 103	de werking van (elektro)pneumatische componenten verklaren.
IT BC 104	(elektro)pneumatische standaardschema's analyseren en aanpassen.
IT BC 105	veiligheidsaspecten betreffende pneumatische systemen verduidelijken.
IT BC 106	de kwaliteitseisen toepassen op de werkvloer.
IT BC 107	de milieueisen toepassen op de werkvloer.
IT BC 108	de onderhoudseisen toepassen op de werkvloer.
IT BC 109	een technisch dossier en de nodige technische documenten mee helpen opstellen voor het bekomen van CE-markering.
IT BC 110	veiligheidsnormen toepassen op de werkvloer.
IT BC 111	een risico-analyse helpen opstellen.
IT BC 112	veiligheid integreren op basis van een risico-analyse.
IT BC 113	schema's analyseren vanuit het oogpunt van veiligheid.
IT BC 114	de basis van Algemeen Reglement Arbeids Bescherming (ARAB) toepassen.
IT BC 115	de functie van de verschillende veiligheidscomponenten verduidelijken.
IT BC 116	een probleem formuleren in samenhang met andere facetten in het bedrijf.
IT BC 117	de vaktechnische kennis verbreden, verdiepen en toepassen.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

IT BC 118	zelfstandig werken.
IT BC 119	informatie verzamelen en verwerken.
IT BC 120	werken in teamverband.
IT BC 121	de vaktechnische kennis toepassen in een bedrijfssituatie.

3 Modules van de opleiding

3.1 Module Toegepaste wiskunde 1

3.1.1 *Situering van de module*

De module heeft tot doel de cursisten de elementaire **rekenvaardigheden** aan te brengen of bij te spijkeren die nodig zijn voor een goede integratie van de wiskundige berekeningen die in de opleiding aan bod komen.

3.1.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.1.3 *Studieduur*

40 Lt

3.1.4 *Basiscompetenties*

Module Toegepaste wiskunde 1	Code
De cursist kan	
diverse wiskundige bewerkingen uitvoeren.	IT BC 001
complexe getallen toepassen.	IT BC 002
elementaire bewerkingen met complexe getallen uitvoeren.	IT BC 003
lineaire stelsels oplossen.	IT BC 004

3.2 Module Toegepaste wiskunde 2

3.2.1 *Situering van de module*

De module heeft tot doel de cursisten de **rekenvaardigheden** aan te brengen of bij te spijkeren die nodig zijn voor een goede integratie van de wiskundige berekeningen die in de opleiding aan bod komen. Deze module biedt de mogelijkheid om modellen op te bouwen waarmee **verschijnselen**, processen en verbanden kunnen worden beschreven, voorspeld en verklaard. Er wordt **ondermeer** beoogd met deze wiskunde de samenhang tussen wiskundige **begrippen/modellen** en zijn **technische toepassingen** te verwezenlijken en daaruit maximaal voordeel te halen.

3.2.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.2.3 *Studieduur*

40 Lt

3.2.4 *Basiscompetenties*

Module Toegepaste wiskunde 2	Code
De cursist kan	
meetkundige problemen analyseren en oplossen.	IT BC 005
poolcoördinaten en cilindrische coördinaten toepassen.	IT BC 006
goniometrische functies analyseren en grafisch voorstellen.	IT BC 007
exponentiële functies analyseren en grafisch voorstellen.	IT BC 008
logaritmische functies analyseren en grafisch voorstellen.	IT BC 009
gebruik maken van limieten en afgeleiden berekenen.	IT BC 010

het onderscheid maken tussen bepaalde en onbepaalde integralen en deze oplossen.
--

IT BC 011

3.3 Module Basis elektronica

3.3.1 *Situering van de module*

Elektronische basiscomponenten die gebruikt worden in elektronische convertoren komen in deze module aan bod.

3.3.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.3.3 *Studieduur*

40 Lt

3.3.4 *Basiscompetenties*

Module Basis elektronica	Code
De cursist kan de opbouw, de werking en de karakteristieken van de fundamentele halfgeleiderbouwstenen verduidelijken en uitmeten.	IT BC 012

3.4 Module Labo elektriciteit/elektronica

3.4.1 *Situering van de module*

In het labo wordt de cursist vertrouwd gemaakt met de meetapparatuur. Verschillende meetmethodes worden aangeleerd en aan de hand van een aantal opdrachten krijgen de cursisten een beter inzicht in de werking van de verschillende elektrische en elektronische componenten.

3.4.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.4.3 *Studieduur*

40 Lt

3.4.4 *Basiscompetenties*

Module Labo elektriciteit/elektronica	Code
De cursist kan werken met meettoestellen uit de elektriciteit en elektronica.	IT BC 013
bij metingen in een gelijkstroomkring de theoretische wetmatigheden verifiëren.	IT BC 014
bij metingen in een wisselstroomkring de theoretische wetmatigheden verifiëren.	IT BC 015
de nauwkeurigheid van een meting bepalen.	IT BC 016
schakelingen met diodes analyseren.	IT BC 017
de werking van de schakelingen proefondervindelijk vaststellen.	IT BC 018
datasheets gebruiken.	IT BC 019

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.5 Module Gelijkstroomtheorie

3.5.1 *Situering van de module*

In deze module worden de elektrische gelijkstroomkringen, het elektromagnetisme en de elektrostatica bestudeerd aan de hand van oefeningen en praktische toepassingen. De berekeningsmethoden die men hier leert zijn nodig voor een diepere studie en oplossing voor praktische problemen.

3.5.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.5.3 *Studieduur*

40 Lt

3.5.4 *Basiscompetenties*

Module Gelijkstroomtheorie	Code
De cursist kan	
de gebruikte formules en eenheden met voorvoegsels correct interpreteren en toepassen.	IT BC 020
verschillende grootheden in elektrische schema's berekenen	IT BC 021
complexe elektrische netwerken op verschillende methoden analyseren en berekenen.	IT BC 022
de basisbegrippen van magnetisme en de elektrostatica verklaren a.d.h.v. toepassingen.	IT BC 023
de werking en functie van verschillende elektrische componenten verduidelijken.	IT BC 024

3.6 Module Wisselstroomtheorie

3.6.1 *Situering van de module*

De verschijnselen die zich voordoen in enkelvoudige wisselstroomkringen vormen de basis zodat er geen bijzondere moeilijkheden meer optreden bij de bestudering van de samengestelde wisselstroomkringen. De complexe rekenwijze is een must om deze samengestelde kringen aan te pakken. Verder komen de verschillende vermogens en de arbeidsfactor uitgebreid aan bod.

3.6.2 *Instapvereisten voor de module*

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.6.3 *Studieduur*

40 Lt

3.6.4 *Basiscompetenties*

Module Wisselstroomtheorie	Code
De cursist kan	
de werking en functie van verschillende elektrische componenten in schakelingen verduidelijken.	IT BC 025
verschillende grootheden in elektrische schema's berekenen via de klassieke oplossingsmethode en de complexe rekenwijze.	IT BC 026

vectordiagrammen tekenen en interpreteren.	IT BC 027
de invloed van de arbeidsfactor op de stroomsterkte verklaren.	IT BC 028
de berekeningen uitvoeren om de arbeidsfactor van een installatie te verbeteren.	IT BC 029
vermogenberekeningen en metingen uitvoeren op enkelfasige systemen.	IT BC 030

3.7 Module Draaistroomnetten

3.7.1 Situering van de module

In de module draaistroomnetten wordt er ingegaan op de mogelijke schakelwijzen van driefasen spanningsbronnen en driefasen verbruikers. Ook de methoden voor het meten en berekenen van de verschillende vermogens en van de arbeidsfactor worden behandeld.

3.7.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.7.3 Studieduur

40 Lt

3.7.4 Basiscompetenties

Module Draaistroomnetten	Code
De cursist kan	
de verschillende interconnecties tussen driefasen spanningsbronnen en driefasen belastingen tekenen en berekenen .	IT BC 031
de vectordiagrammen van de verschillende interconnecties tekenen en interpreteren.	IT BC 032
vermogenberekeningen en metingen uitvoeren op driefasesystemen	IT BC 033
de berekeningen uitvoeren om de arbeidsfactor bij een driefasen symmetrische belasting te verbeteren.	IT BC 034

3.8 Module Toegepaste informatica

3.8.1 Situering van de module

In deze module komt de praktische kennis van **informaticatoepassingen** aan bod. Deze **vaardigheden** zijn ondersteunend voor andere modules waar meetgegevens verwerkt en geïnterpreteerd moeten worden.

3.8.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.8.3 Studieduur

40 Lt

3.8.4 Basiscompetenties

Module Toegepaste informatica	Code
De cursist kan	
presentatietechnieken gebruiken.	IT BC 035

een rekenblad en een tekstverwerker gebruiken voor verslaggeving.	IT BC 036
---	-----------

3.9 Module Digitale technieken

3.9.1 Situering van de module

In deze module wordt de cursist vertrouwd gemaakt met de beginselen van de Booleaanse algebra en met de systemen waarvan het werkingsprincipe berust op de Booleaanse algebra. Deze module is een voorbereiding op de module PLC.

3.9.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.9.3 Studieduur

40 Lt

3.9.4 Basiscompetenties

Module Digitale technieken	Code
De cursist kan	
de Boole-algebra toepassen.	IT BC 037
logische schakelingen met basispoorten opbouwen.	IT BC 038
combinatorische schakelingen toepassen en ontwerpen.	IT BC 039

3.10 Module Vermogenselektronica

3.10.1 Situering van de module

In deze module worden de energieconvertoren behandeld. De werking en het toepassingsgebied zijn hier belangrijk. Volgende onderwerpen worden behandeld: diodegelijkrichters, thyristorgelijkrichters, mutators, choppers, frequentieregelaars, AC en DC snelheidsregelingen en de beveiliging van de halfgeleidercomponenten en de schakelingen.

3.10.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.10.3 Studieduur

80 Lt

3.10.4 Basiscompetenties

Module Vermogenselektronica	Code
De cursist kan	
de indeling van de halfgeleiders weergeven.	IT BC 040
de principes van pulsmodulatie weergeven.	IT BC 041
de werking van de vermogensschakelaars verklaren.	IT BC 042
de werking van vermogensschakelsystemen éénfasig en driefasig verklaren.	IT BC 043
de werking van de convertoren verklaren.	IT BC 044
de werking van frequentiesturingen voor o.a. wisselstroommotoren verklaren.	IT BC 045

3.11 Module Elektrische machines

3.11.1 Situering van de module

De cursisten verwerven inzicht in de werking en de eigenschappen van de elektrische machines. De cursisten maken kennis met uiteenlopende aspecten van de elektriciteit. In deze module worden de gelijkstroom machines behandeld. Hiernaast worden de wisselstroom machines één- en driefasig behandeld alsook de transformator.

3.11.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.11.3 Studieduur

80 Lt

3.11.4 Basiscompetenties

Module Elektrische machines	Code
De cursist kan	
de werking en bouw van een gelijkstroomgenerator beschrijven.	IT BC 046
de werking van verschillende types gelijkstroomgenerator en gelijkstroommotoren beschrijven en verklaren.	IT BC 047
de werking van een driefasige asynchrone motor beschrijven.	IT BC 048
het equivalent schema van een asynchrone motor kunnen verklaren.	IT BC 049
de werking van een éénfasige asynchrone motor beschrijven.	IT BC 050
de werking van een driefasige generator verklaren en beschrijven.	IT BC 051
de werking van een transformator kunnen verklaren.	IT BC 052
het equivalent schema van een transformator kunnen verklaren.	IT BC 053

3.12 Module Labo machines en vermogenelektronica

3.12.1 Situering van de module

De cursisten verwerven inzicht in de werking van de elektrische machines. De theoretische achtergrond uit de module Elektrische machines wordt praktisch uitgewerkt. De elektrische motoren worden in snelheid geregeld en power quality-begrippen worden gemeten.

3.12.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.12.3 Studieduur

80 Lt

3.12.4 Basiscompetenties

Module Labo machines en vermogenelektronica	Code
De cursist kan	
elektrische machines aansluiten.	IT BC 054
de elementaire werking van elektrische machines testen	IT BC 055
metingen op elektrische machines uitvoeren.	IT BC 056
de karakteristieken van elektrische machines opnemen en interpreteren.	IT BC 057

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

snelheidsregelingen voor AC en DC motoren aansluiten en programmeren.	IT BC 058
power quality metingen uitvoeren en interpreteren.	IT BC 059
een verslag van de laboproeven opstellen.	IT BC 060

3.13 Module Installatieleer

3.13.1 Situering van de module

In deze module komt vooral de huishoudelijke installatie aan bod. Vertrekkende vanuit de regelgeving uit het AREI (Algemeen reglement op de huishoudelijke installaties) verwerven de cursisten inzicht in de opbouw van een huishoudelijke elektrische installatie.

Tevens kunnen zij voor een residentiële en industriële installatie een verlichtingsstudie uitvoeren, rekening houdend met de verschillende vereisten waaraan deze installaties moeten voldoen.

De beveiliging van de elektrische installatie staat centraal. Zowel de beveiliging van de installatie zelf alsook de bescherming van personen komen ruim aan bod.

3.13.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.13.3 Studieduur

40 Lt

3.13.4 Basiscompetenties

Module Installatieleer	Code
De cursist kan	
een overzicht geven van de geldende bepalingen en voorschriften die bestaan voor een huishoudelijke elektrische installatie.	IT BC 061
de gepaste lichtschakeling selecteren voor een situatie en de werking hiervan verklaren.	IT BC 062
de basisbegrippen i.v.m. verlichting verklaren.	IT BC 063
een overzicht geven van de verschillende verlichtingstechnologieën .	IT BC 064
een verlichtingsstudie uitvoeren rekening houdend met de behoefte en omgevingsfactoren.	IT BC 065
een overzicht geven van de beschikbare schakelapparatuur inclusief kenmerken en toepassingsgebied.	IT BC 066
de gepaste elektrische beveiliging voor een huishoudelijke installatie selecteren en de noodzaak hiervan verklaren.	IT BC 067
een overzicht geven van de opbouw van een huishoudelijke elektrische installatie en een selectie van de juiste deelcomponent maken.	IT BC 068
de verschillende deelcomponenten in een dossier voor elektrische installatie duiden.	IT BC 069

3.14 Module Productie, transport en distributie

3.14.1 Situering van de module

Deze module behandelt de gangbare technieken voor het opwekking van elektriciteit en bespreekt de weg die de elektrische energie aflegt tot bij de eindverbruiker.

Deze module bestaat uit drie delen :

- De productie van elektriciteit:

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

De gangbare methodes die gebruikt worden bij het opwekken van elektrische energie worden met elkaar vergeleken.

- Het transport van elektriciteit:
Het transport wordt verduidelijkt aan de hand van de structuur van het Belgische elektriciteitsnet.
- De distributie van elektriciteit
Bespreekt hoe de elektrische energie na transport aan de eindgebruiker kan afgeleverd worden op een veilige en efficiënte manier.

3.14.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.14.3 Studieduur

40 Lt

3.14.4 Basiscompetenties

Module Productie, transport en distributie	Code
De cursist kan	
kan een beeld schetsen van de behoefte aan elektrische energie	IT BC 070
de voor- en nadelen van de verschillende productiemethodes tegenover elkaar afwegen op economisch als ecologisch vlak.	IT BC 071
de werking van de gangbare elektrische centrales toelichten.	IT BC 072
de werking van het Belgische transportnet op de verschillende spanningsniveaus toelichten.	IT BC 073
de opbouw van een distributiecabine inclusief de beveiligingen verduidelijken.	IT BC 074
advies geven om een gebruiker op een economische en veilige manier aan het net te koppelen.	IT BC 075

3.15 Module Elektrisch tekenen

3.15.1 Situering van de module

De cursist verwerft inzicht in de verschillende elektrische schema's en kan hierbij gebruik maken van een tekenpakket. Deze module stelt de cursist in staat om huishoudelijke installaties en motorschakelingen te ontwerpen.

3.15.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.15.3 Studieduur

80 Lt

3.15.4 Basiscompetenties

Module Elektrisch tekenen	Code
De cursist kan	
schema's van lichtschemingen correct tekenen met de voorgeschreven symbolen en notaties met de hand.	IT BC 076

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

een huishoudelijke installatie ontwerpen volgens het AREI en het dossier samenstellen.	IT BC 077
een schema opstellen op basis van een concrete projectomschrijving.	IT BC 078
schema's van motorschakelingen correct tekenen met de voorgeschreven symbolen en notaties met een tekenpakket.	IT BC 079

3.16 Module industriële schakelingen

3.16.1 Situering van de module

Deze module behandelt de netten, schakelapparatuur en beveiligingen die terug te vinden zijn in een industriële omgeving

3.16.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.16.3 Studieduur

40 Lt

3.16.4 Basiscompetenties

Module Industriële schakelingen	Code
De cursist kan	
de elektrische aansluiting dimensioneren en het juiste net type selecteren voor een specifieke toepassing.	IT BC 080
in een industriële schakeling de correcte componenten selecteren en dimensioneren rekening houdend met de nodige veiligheidsmaatregelen.	IT BC 081
advies geven over de aansluiting van industriële apparatuur op het elektriciteitsnet	IT BC 082

3.17 Module Meet- en regeltechniek

3.17.1 Situering van de module

Er wordt veel aandacht besteed aan de blokschematische weergave van processen en systemen. Alle soorten regelaars komen aan bod evenals de corrigerende organen en de regelkleppen. Ten slotte worden de regelprincipes onderzocht met praktische voorbeelden.

3.17.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.17.3 Studieduur

80 Lt

3.17.4 Basiscompetenties

Module Meet- en regeltechniek	Code
De cursist kan	
de terminologie van meten en regelen functioneel gebruiken.	IT BC 083
een technisch proces analyseren.	IT BC 084

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

de klassieke testfuncties in de discipline van de meet- en regeltechniek omschrijven.	IT BC 085
de belangrijkste meetsystemen verklaren.	IT BC 086
een individueel proces bespreken.	IT BC 087
de belangrijkste regelaars toepassen.	IT BC 088
een meet- en regelsysteem analyseren.	IT BC 089

3.18 Module PLC

3.18.1 Situering van de module

Deze module heeft tot doel de cursisten de algemene basis programmatie van de PLC bij te brengen. Meestal wordt hierbij uitgegaan van een grafische voorstelling van het automatiseringsprobleem. Het opstellen van de grafische voorstelling gebeurt in deze module. Het veiligheidsaspect in geautomatiseerde processen is **essentieel**.

3.18.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.18.3 Studieduur

80 Lt

3.18.4 Basiscompetenties

Module PLC	Code
De cursist kan	
de opbouw van een PLC verduidelijken en uitbreiden indien nodig .	IT BC 090
verschillende PLC-programmatiemethodes gebruiken .	IT BC 091
van een automatiseringsproces de sequenties op een grafische manier neerschrijven .	IT BC 092
relaisschakelingen en logische vergelijkingen omvormen tot een PLC-programma .	IT BC 093
programma's schrijven en analyseren met de logische besturingsfuncties , tijd- en telfuncties en rekenkundige bewerkingen.	IT BC 094

3.19 Module Alternatieve energiebronnen

3.19.1 Situering van de module

Deze module handelt over de verschillende technologieën die beschikbaar zijn om alternatieve energie te benutten. Volgende bronnen worden o.a. besproken: zonne-energie, windenergie, waterkracht, energieopslagsystemen,...

3.19.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.19.3 Studieduur

40 Lt

3.19.4 Basiscompetenties

Module Alternatieve energiebronnen	Code
De cursist kan	

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

het begrip duurzaamheid theoretisch en aan de hand van praktijkvoorbeelden toelichten.	IT BC 095
het gebruik van verschillende alternatieve energiebronnen bespreken en beargumenteren	IT BC 096
alternatieve energiebronnen met elkaar vergelijken betreffende beschikbaarheid, duurzaamheid, toepassingsgebied en kostprijs	IT BC 097
systemen voor energieopslag bespreken	IT BC 098

3.20 Module Mechanische begrippen

3.20.1 Situering van de module

Het eerste gedeelte omvat begrippen uit de basismechanica. Begripsvorming rond snelheid, versnelling, toerental, kracht, moment en koppel worden aangebracht, evenals arbeid, vermogen en rendement. Dit, voor zowel de rechte als de cirkelvormige bewegingen. De aanbreng gebeurt voornamelijk via oefeningen, wat de leerstof aanschouwelijk maakt en tijdsbesparend werkt. In het tweede gedeelte verwerven de cursisten de basiskennis van de (elektro)pneumatica. De cursist dient de courante componenten van (elektro)pneumatische installaties te kennen, een eenvoudig schema te kunnen lezen en de basisschakelingen te kunnen reproduceren.

3.20.2 Instapvereisten

Er zijn geen bijkomende instapvereisten bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenonderwijs.

3.20.3 Studieduur

40 Lt

3.20.4 Basiscompetenties

Module Mechanische begrippen	Code
De cursist kan	
krachten, koppels en momenten berekenen.	IT BC 099
de begrippen arbeid, vermogen en rendement toelichten en berekenen, zowel voor de rechte als de cirkelvormige bewegingen.	IT BC 100
de gebruikte formules en eenheden correct interpreteren en toepassen.	IT BC 101
het begrip druk verklaren.	IT BC 102
de werking van (elektro)pneumatische componenten verklaren.	IT BC 103
(elektro)pneumatische standaardschema's analyseren en aanpassen.	IT BC 104
veiligheidsaspecten betreffende pneumatische systemen verduidelijken.	IT BC 105

3.21 Module Kwaliteit en veiligheid

3.21.1 Situering van de module

In deze module wordt aandacht besteed aan functionele veiligheid, kwaliteit-, onderhoud- en milieuaspecten. Risicoanalyses en veiligheidsfuncties komen aan bod. De cursist leert normen raadplegen met als doel veiligheids- en kwaliteitseisen, nodig voor de conformiteit met de Europese richtlijn toe te passen op de werkvloer.

3.21.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.21.3 Studieduur

40 Lt

3.21.4 Basiscompetenties

Module {naam module}	Code
De cursist kan	
de kwaliteitseisen toepassen op de werkvloer.	IT BC 106
de milieueisen toepassen op de werkvloer.	IT BC 107
de onderhoudseisen toepassen op de werkvloer.	IT BC 108
een technisch dossier en de nodige technische documenten mee helpen opstellen voor het bekomen van CE-markering.	IT BC 109
veiligheidsnormen toepassen op de werkvloer.	IT BC 110
een risico-analyse helpen opstellen.	IT BC 111
veiligheid integreren op basis van een risico-analyse.	IT BC 112
schema's analyseren vanuit het oogpunt van veiligheid.	IT BC 113
de basis van Algemeen Reglement Arbeids Bescherming (ARAB) toepassen.	IT BC 114
de functie van de verschillende veiligheidscomponenten verduidelijken.	IT BC 115

3.22 Module Projectwerk elektriciteit

3.22.1 Situering van de module

Deze eenheid sluit de opleiding af. Bij de realisatie van het project krijgt de cursist de kans om de opgedane kennis toe te passen. Aangezien in het ontwerp de kennis van de andere modules wordt toegepast, dient de cursist deze te beheersen. Het onderwerp van het project kan sterk variëren: één of meerdere elektrische aspecten komen voor in het project dat door de cursist behandeld wordt.

3.22.2 Instapvereisten voor de module

Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

3.22.3 Studieduur

80 Lt

3.22.4 Basiscompetenties

Module Projectwerk elektriciteit	Code
De cursist kan	
een probleem formuleren in samenhang met andere facetten in het bedrijf.	IT BC 116
de vaktechnische kennis verbreden, verdiepen en toepassen.	IT BC 117
zelfstandig werken.	IT BC 118
informatie verzamelen en verwerken.	IT BC 119
werken in teamverband.	IT BC 120
de vaktechnische kennis toepassen in een bedrijfssituatie.	IT BC 121

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Brussel, 24 april 2015

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlage 6 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 tot wijziging van de indeling van studiegebieden in opleidingen van het secundair volwassenenonderwijs en van de regelgeving betreffende de studiebekrachtiging, de organisatie van het opleidingsaanbod en de modulaire structuur van het hoger beroepsonderwijs en het secundair volwassenenonderwijs voor de studiegebieden ICT, mechanica-elektriciteit, hout en voeding

Bijlage XXI bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juli 2007 betreffende de modulaire structuur van de studiegebieden van het hoger beroepsonderwijs

BIJLAGE XXI. – De modulaire opleiding “Maatschappelijk werk” VSPW Gent

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Hoger Beroepsonderwijs

**Opleiding
Graduaat Maatschappelijk Werk**

VSPW Gent

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Inhoud

1	Opleiding : korte globale beschrijving	6
1.1	Relatie opleiding – referentiekader.....	6
1.2	Beoogde competenties	6
▪	De grondhoudingen (generieke competenties).....	6
▪	De basiscompetenties (algemene beroepsgerichte competenties)	7
▪	De kerntaken (beroepsspecifieke competenties)	7
1.3	Toelatingsvoorwaarden van de opleiding	8
1.4	Certificering.....	8
1.5	Niveau en studiegebied	9
1.6	Duur	9
1.7	Opleidingsstructuur	9
2	Beschrijving van de competenties.....	12
2.1	Grondhoudingen (generieke competenties)	12
2.1.1	Respectvol handelen	12
2.1.2	Leerbereidheid.....	12
2.2	Basiscompetenties (algemene beroepsgerichte competenties)	12
2.2.1	BC1 Communicatie.....	12
2.2.2	BC2 Reflectie.....	12
2.2.3	BC3 Denk- en redeneervaardigheden.....	13
2.2.4	BC4 Verwerven en verwerken van informatie	13
2.2.5	BC5 Creatief en innoverend werken.....	13
2.2.6	BC6 Ethisch werken	13
2.2.7	BC7 Emancipatorisch handelen	13
2.3	Kerntaken (beroepsspecifieke competenties)	14
2.3.1	Kerntaak 1 PB : psychosociale begeleiding	14
2.3.2	Kerntaak 2 CD : concrete dienstverlening	15
2.3.3	Kerntaak 3 IA : informatie en advies	15
2.3.4	Kerntaak 4 BM : bemiddeling	15
2.3.5	Kerntaak 5 SW : samenwerking	16
2.3.6	Kerntaak 6 OR : onderzoek en rapportage	16
2.3.7	Kerntaak 7 PR : preventie	17
2.3.8	Kerntaak 8 OV : opleiding en vorming.....	17
2.3.9	Kerntaak 9 CO : coördinatie van zorg en hulp	17
2.3.10	Kerntaak 10 SB : signalering en beleidsgerichte werking	17
3	Opleidingsstructuur	19
3.1	Opmerking	19
3.2	Inleiding sociologie	19
3.2.1	Situering van de module in de opleiding	19
3.2.2	Instapvereisten voor de module	19
3.2.3	Lestijden	19
3.2.4	Beoogde competenties.....	19
3.3	Inleiding psychologie	19
3.3.1	Situering van de module in de opleiding	19
3.3.2	Instapvereisten voor de module	19
3.3.3	Lestijden	19
3.3.4	Beoogde competenties.....	20
3.4	Sociaal-economische vraagstukken	20
3.4.1	Situering van de module in de opleiding	20
3.4.2	Instapvereisten voor de module	20
3.4.3	Lestijden	20
3.4.4	Beoogde competenties.....	20
3.5	Inleiding filosofie en ethiek	20
3.5.1	Situering van de module in de opleiding	20
3.5.2	Instapvereisten voor de module	21
3.5.3	Lestijden	21

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.5.4	Beoogde competenties	21
3.6	Organisatieleer	21
3.6.1	Situering van de module in de opleiding	21
3.6.2	Instapvereisten voor de module	21
3.6.3	Lestijden	21
3.6.4	Beoogde competenties	21
3.7	Communicatieve vaardigheden	21
3.7.1	Situering van de module in de opleiding	21
3.7.2	Instapvereisten voor de module	21
3.7.3	Lestijden	21
3.7.4	Beoogde competenties	22
3.8	Samenwerkingsvaardigheden	22
3.8.1	Situering van de module in de opleiding	22
3.8.2	Instapvereisten voor de module	22
3.8.3	Lestijden	22
3.8.4	Beoogde competenties	22
3.9	Oriëntatie op democratie en rechtstaat	22
3.9.1	Situering van de module in de opleiding	22
3.9.2	Instapvereisten voor de module	23
3.9.3	Lestijden	23
3.9.4	Beoogde competenties	23
3.10	Omgaan met diversiteit	23
3.10.1	Situering van de module in de opleiding	23
3.10.2	Instapvereisten voor de module	23
3.10.3	Lestijden	23
3.10.4	Beoogde competenties	23
3.11	Werkveldverkenning	23
3.11.1	Situering van de module in de opleiding	23
3.11.2	Instapvereisten voor de module	24
3.11.3	Lestijden	24
3.11.4	Beoogde competenties	24
3.12	Inleiding sociaal-wetenschappelijk onderzoek	24
3.12.1	Situering van de module in de opleiding	24
3.12.2	Instapvereisten voor de module	24
3.12.3	Lestijden	25
3.12.4	Beoogde competenties	25
3.13	Psychologische vraagstukken	25
3.13.1	Situering van de module in de opleiding	25
3.13.2	Instapvereisten voor de module	25
3.13.3	Lestijden	25
3.13.4	Beoogde competenties	25
3.14	Opvoeding en opvoedingsbijstand	26
3.14.1	Situering van de module in de opleiding	26
3.14.2	Instapvereisten voor de module	26
3.14.3	Lestijden	26
3.14.4	Beoogde competenties	26
3.15	Schriftelijke communicatie	26
3.15.1	Situering van de module in de opleiding	26
3.15.2	Instapvereisten voor de module	26
3.15.3	Lestijden	26
3.15.4	Beoogde competenties	26
3.16	Sociaal recht	27
3.16.1	Situering van de module in de opleiding	27
3.16.2	Instapvereisten voor de module	27
3.16.3	Lestijden	27
3.16.4	Beoogde competenties	27
3.17	Sociaal-juridische hulpverlening	27
3.17.1	Situering van de module in de opleiding	27

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.17.2	Instapvereisten voor de module	27
3.17.3	Lestijden	27
3.17.4	Beoogde competenties	27
3.18	Psycho-sociale hulpverlening	28
3.18.1	Situering van de module in de opleiding	28
3.18.2	Instapvereisten voor de module	28
3.18.3	Lestijden	28
3.18.4	Beoogde competenties	28
3.19	Persoonsgecentreerd werken	28
3.19.1	Situering van de module in de opleiding	28
3.19.2	Instapvereisten voor de module	28
3.19.3	Lestijden	29
3.19.4	Beoogde competenties	29
3.20	Structuurgericht werken	29
3.20.1	Situering van de module in de opleiding	29
3.20.2	Instapvereisten voor de module	29
3.20.3	Lestijden	29
3.20.4	Beoogde competenties	29
3.21	Systeemgericht werken	30
3.21.1	Situering van de module in de opleiding	30
3.21.2	Instapvereisten voor de module	30
3.21.3	Lestijden	30
3.21.4	Beoogde competenties	30
3.22	Sociaal-agogische vaardigheden	30
3.22.1	Situering van de module in de opleiding	30
3.22.2	Instapvereisten voor de module	30
3.22.3	Lestijden	30
3.22.4	Beoogde competenties	30
3.23	Ethische en deontologische vraagstukken	31
3.23.1	Situering van de module in de opleiding	31
3.23.2	Instapvereisten voor de module	31
3.23.3	Lestijden	31
3.23.4	Beoogde competenties	31
3.24	Methodisch werken 1 (MW)	32
3.24.1	Situering van de module in de opleiding	32
3.24.2	Instapvereisten voor de module	32
3.24.3	Lestijden	32
3.24.4	Beoogde competenties	32
3.25	Methodisch werken 2 (MW)	32
3.25.1	Situering van de module in de opleiding	32
3.25.2	Instapvereisten voor de module	32
3.25.3	Lestijden	33
3.25.4	Beoogde competenties	33
3.26	Individuele praktijkbegeleiding 1 (MW)	33
3.26.1	Situering van de module in de opleiding	33
3.26.2	Instapvereisten voor de module	33
3.26.3	Lestijden	33
3.26.4	Beoogde competenties	33
3.27	Methodisch werken 3 (MW)	34
3.27.1	Situering van de module in de opleiding	34
3.27.2	Instapvereisten voor de module	34
3.27.3	Lestijden	34
3.27.4	Beoogde competenties	34
3.28	Individuele praktijkbegeleiding 2 (MW)	35
3.28.1	Situering van de module in de opleiding	35
3.28.2	Instapvereisten voor de module	35
3.28.3	Lestijden	35
3.28.4	Beoogde competenties	35

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

3.29	Methodisch werken 4 (MW)	36
3.29.1	Situering van de module in de opleiding	36
3.29.2	Instapvereisten voor de module	36
3.29.3	Lestijden	36
3.29.4	Beoogde competenties	36
3.30	Individuele praktijkbegeleiding 3 (MW)	36
3.30.1	Situering van de module in de opleiding	36
3.30.2	Instapvereisten voor de module	36
3.30.3	Lestijden	37
3.30.4	Beoogde competenties	37
3.31	Project 1 (MW)	38
3.31.1	Situering van de module in de opleiding	38
3.31.2	Instapvereisten voor de module	38
3.31.3	Lestijden	38
3.31.4	Beoogde competenties	38
3.32	Individuele praktijkbegeleiding 4 (MW)	39
3.32.1	Situering van de module in de opleiding	39
3.32.2	Instapvereisten voor de module	39
3.32.3	Lestijden	39
3.32.4	Beoogde competenties	39
3.33	Project 2 (MW)	40
3.33.1	Situering van de module in de opleiding	40
3.33.2	Instapvereisten voor de module	40
3.33.3	Lestijden	40
3.33.4	Beoogde competenties	40
3.34	Individuele praktijkbegeleiding 5 (MW)	41
3.34.1	Situering van de module in de opleiding	41
3.34.2	Instapvereisten voor de module	41
3.34.3	Lestijden	41
3.34.4	Beoogde competenties	41

1 Opleiding : korte globale beschrijving

1.1 Relatie opleiding – referentiekader

Dit opleidingsprofiel is gebaseerd op het opleidingsprofiel door de VLOR goedgekeurd (document RVO/EXT/ADV) en het leerplan goedgekeurd door de inspectie op 37 maart 2006 maar geactualiseerd door:

- De competentiefiche K1201 – Sociaal werker¹
- De adviezen vanuit het werkveld nl. de personen uit het werkveld die optreden als jurylid bij de presentatie van het projectwerk van de cursisten. De personen zullen in de nabije toekomst deel uitmaken van een interne Adviescommissie Maatschappelijk Werk, naar analogie met de interne Adviescommissie Sociaal-Cultureel Werk.

De competentiefiche definieert de rol van maatschappelijk werk als “Regelt sociale hulp om de sociale integratie te bevorderen of de uitsluiting van personen in moeilijkheden te voorkomen.

Bijkomende activiteit kan zijn: aan gezinnen educatieve begeleiding voorstellen bij het beheren van het dagelijkse leven.”

De maatschappelijk werker werkt op de sociale dienst van lokale besturen, sociale beschermingsorganisaties, school- of ziekenhuisinstellingen, bedrijven, beschutte of sociale werkplaatsen, Hij komt in contact met de doelgroep en werkt samen met leerkrachten, monitor-begeleiders, politici, medisch of verzorgend personeel, Hij heb een vaste standplaats of bureau maar doet soms verplaatsingen (huisbezoeken, bezoek bij organisaties, instellingen, ...). Zijn werk varieert naargelang het soort organisatie (OCMW, dienstverlening, bedrijf, ...) en de doelgroep (gezinnen, werknemers, uitkeringsgerechtigden, ...).²

Het vertrekpunt is het beroepsprofiel van de maatschappelijk werker, beschreven in **de kerntaken van het maatschappelijk werk**³.

Binnen de opleiding wordt via de leeragenda elke kerntaak opgedeeld in een aantal beroepsspecifieke competenties. Het verwerven van deze beroepsspecifieke competenties is een proces dat verloopt in drie fasen. De beroepsspecifieke competenties worden elk semester geëvalueerd.

1.2 Beoogde competenties

De opleiding beoogt generieke, algemene beroepsgerichte en specifieke beroepsgerichte competenties. In de hiernavolgende schema's worden generieke competenties en algemene beroepsgerichte competenties behandeld als grondhoudingen en basiscompetenties. De beroepsspecifieke competenties worden beschreven aan de hand van de verschillende kerntaken die een maatschappelijk werker in het beroepsveld moet kunnen uitoefenen.

- De grondhoudingen (generieke competenties)
‘Respect’ en ‘leerbereidheid’ zijn fundamentele grondhoudingen die al bij de start van de opleiding in de persoon van de cursist aanwezig moeten zijn. Deze grondhoudingen worden niet apart geëvalueerd, zij krijgen bij elke competentie een plaats. Vb. iemand kan een

¹ <http://production.competent.be/competent-nl/fiche/K120101.html>

² <http://production.competent.be/competent-nl/fiche/K120101.html>

³VVSH-Overleg Opleidingen Maatschappelijk assistent, Leren en werken als maatschappelijk assistent, Antwerpen, Garant, 2001.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

gesprek voeren dat technisch correct verloopt maar dient dit ook vanuit respect voor de eigenheid van de cliënt te doen.

- **De basiscompetenties (algemene beroepsgerichte competenties)**
Deze competenties vormen de basis voor het verwerven van de beroepscompetenties. In de eerste 2 semesters wordt zeer veel aandacht besteed aan deze basiscompetenties. Verder in de opleiding worden de basiscompetenties verdiept. Doorheen de opleiding verwachten we groei, van toepassing in eenvoudige naar complexe situaties.
Deze competenties worden elk semester geëvalueerd.
- **De kerntaken (beroepsspecifieke competenties)**
Het vertrekpunt is het beroepsprofiel van de maatschappelijk werker, beschreven in *de kerntaken van het maatschappelijk werk*⁴. Elke kerntaak wordt opgedeeld in een aantal beroepsspecifieke competenties. Het verwerven van de beroepsspecifieke competenties is een proces dat verloopt in drie fasen. Elke fase bestaat uit twee semesters. De beroepsspecifieke competenties worden elk semester geëvalueerd.

Als **grondhoudingen** (generieke competenties) onderscheiden we:

- respectvol handelen
- leerbereidheid

Als **basiscompetenties** (algemene beroepsgerichte competenties) onderscheiden we:

- communicatie
- reflectie
- denk- en redeneervaardigheden
- verwerven en verwerken van informatie
- creatief en innoverend werken
- ethisch handelen
- emancipatorisch handelen

Als **kerntaken** (beroepsspecifieke competenties) onderscheiden we:

- psychosociale begeleiding
- concrete dienstverlening
- informatie en advies
- bemiddeling
- samenwerking
- onderzoek en rapportage
- preventie
- opleiding en vorming
- coördinatie van zorg en hulp
- signalering en beleidsgerichte werking

⁴VVSH-Overleg Opleidingen Maatschappelijk assistent, Leren en werken als maatschappelijk assistent, Antwerpen, Garant, 2001.

1.3 Toelatingsvoorwaarden van de opleiding

De algemene toelatingsvoorwaarden worden bepaald door het Decreet op het Hoger Beroepsonderwijs en het Secundair-na-het-Secundair:

- De cursist moet voldaan hebben aan de deeltijdse leerplicht.
- De cursist moet beschikken over een van de volgende studiebewijzen:
 - een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs dat minstens drie jaar behaald is
 - een diploma van het secundair onderwijs
 - een certificaat van een opleiding van het secundair onderwijs voor sociale promotie van minimum 900 lestijden
 - een certificaat van een opleiding van het secundair volwassenenonderwijs van minimum 900 lestijden
 - een certificaat van het hoger beroepsonderwijs
 - een diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie
 - een diploma van het hoger beroepsonderwijs
 - een diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan
 - een diploma van bachelor of master
 - een studiebewijs dat krachtens een wettelijke norm, een Europese richtlijn of een internationale overeenkomst wordt erkend als gelijkwaardig met een van de voorgaande diploma's. Bij ontstentenis van een dergelijke erkenning kan het centrumbestuur personen die in een land buiten de Europese Unie een diploma of getuigschrift hebben behaald dat toelating heeft tot het hoger onderwijs in dat land, toelaten tot de inschrijving voor een opleiding hoger beroepsonderwijs.

Het centrumbestuur kan ook afwijkende toelatingsvoorwaarden in het centrumreglement bepalen zodat cursisten die niet voldoen aan de wettelijke toelatingsvoorwaarden toch kunnen toegelaten worden. De afwijkende toelatingsvoorwaarden kunnen enkel gebaseerd zijn op:

- humanitaire redenen
- medische, psychische of sociale redenen
- het algemene niveau van de cursist, getoetst met een toelatingsproef.

Naast deze toelatingsvoorwaarden is ook:

- een sterke algemene ontwikkeling belangrijk
- een interesse voor het ruime maatschappelijk gebeuren onontbeerlijk
- een algemene talenkennis gewenst
- grondige kennis van pc-gebruik noodzakelijk

1.4 Certificering

Elke module wordt bekrachtigd met een deelcertificaat.

Deze opleiding leidt tot het diploma van gegradueerde – Maatschappelijk Werk. Het diploma leidt in combinatie met het certificaat AANVULLENDE ALGEMENE VORMING tot het diploma secundair onderwijs.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

1.5 Niveau en studiegebied

De opleiding behoort tot het hoger beroepsonderwijs niveau 5. De opleiding situeert zich binnen het studiegebied sociaal-agogisch werk.

1.6 Duur

De opleiding bedraagt 1440 lestijden.

1.7 Opleidingsstructuur

MODULE	LESTIJDEN
Sociaal Werk	
Inleiding sociologie	40
Inleiding psychologie	40
Sociaal-economische vraagstukken	40
Inleiding filosofie en ethiek	40
Organisatieleer	60
Oriëntatie op democratie en rechtstaat	40
Communicatieve vaardigheden	40
Samenwerkingsvaardigheden	40
Omgaan met diversiteit	40
Maatschappelijk werker	
Werkveldverkenning	60
Inleiding sociaal-wetenschappelijk onderzoek	40
Psychologische vraagstukken	40
Opvoeding en opvoedingsbijstand	40
Schriftelijke communicatie	40
Sociaal recht	40
Sociaal-juridische hulpverlening	40
Psycho-sociale hulpverlening	60
Persoonsgecentreerd werken	40
Structuurgericht werken	60
Systeemgericht werken	60
Sociaal-agogische vaardigheden	40
Ethische en deontologische vraagstukken	40
Werkplekieren	
Methodisch werken 1(MW)	40
Methodisch werken 2(MW)	40
Methodisch werken 3(MW)	40
Methodisch werken 4(MW)	40
Individuele praktijkbegeleiding 1(MW) ⁵	40
Individuele praktijkbegeleiding 2(MW)	40

⁵ De cursist volbrengt per semester 240 uren praktijk op de werkvloer. De begeleiding (individueel of in groep) wordt gerealiseerd via de modules methodisch werken, individuele praktijkbegeleiding en project.

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

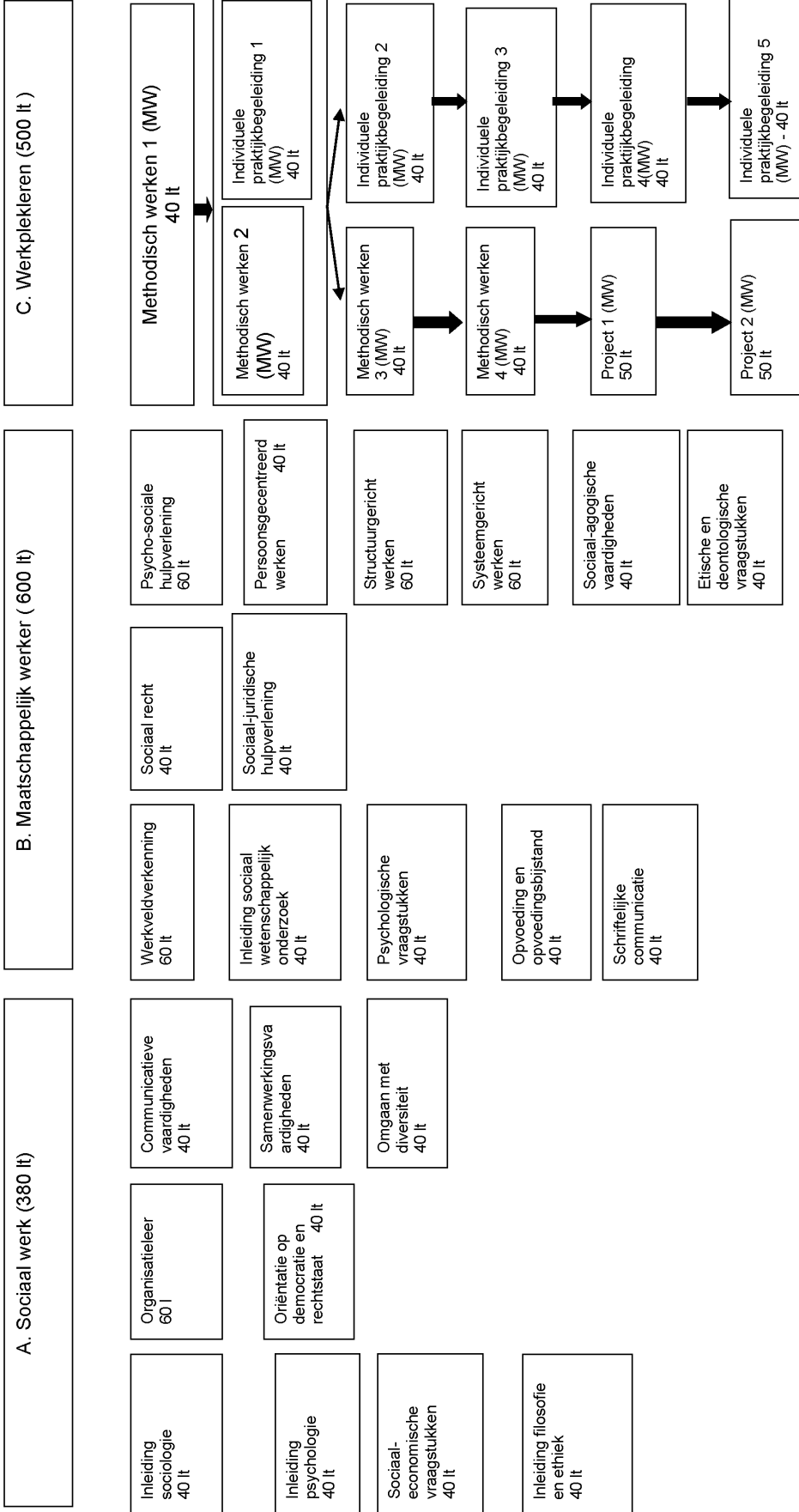
Individuele praktijkbegeleiding 3(MW)	40
Individuele praktijkbegeleiding 4(MW)	40
Individuele praktijkbegeleiding 5(MW)	40
Project 1 (MW)	50
Project 2 (MW)	50
Totaal	1440

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

1 februari 2015

Maatschappelijk Werk

2 Beschrijving van de competenties

2.1 Grondhoudingen (generieke competenties)

2.1.1 *Respectvol handelen*

A1	De cursist accepteert zichzelf en zijn eigen visie, als volwaardig (zelfrespect). De cursist accepteert de ander als persoon, los van zijn gedrag, visie, normen of waarden en erkent de mogelijkheden en gebreken van de ander.
----	---

2.1.2 *Leerbereidheid*

A2	De cursist toont een open, absorberende leerhouding; in iedere situatie, van iedere persoon kan geleerd worden; is bereid tot het ontwikkelen en uitbreiden van nieuwe kennis en vaardigheden door leren; zoekt actief naar mogelijkheden om de competenties te verruimen; is er zich van bewust dat hij nooit de waarheid in pacht heeft en weet dat het de moeite loont om naar de ander te luisteren; durft zijn eigen referentiekader in vraag stellen
----	--

2.2 Basiscompetenties (algemene beroepsgerichte competenties)

2.2.1 *BC1 Communicatie*

Omschrijving: De cursist communiceert op gepaste wijze informatie, ideeën, problemen en oplossingen aan leken en aan specialisten.

BC 1.1.	De cursist legt vlot contacten
BC 1.2.	De cursist gaat rustig en zelfverzekerd in communicatie en gebruikt hierbij taal die aansluit bij de doelgroep
BC 1.3.	De cursist hanteert in zijn communicatie de basisvaardigheden (actief luisteren, ik-boodschappen,...) vanuit de basisattitudes (empathisch, congruent en acceptierend)
BC 1.4.	De cursist vraagt en ontvangt feedback op gepaste wijze
BC 1.5.	De cursist structureert informatie en brengt dit op een heldere, logische manier over
BC 1.6.	De cursist is zich bewust van zijn non-verbale communicatie en gaat daar gepast mee om
BC 1.7.	De cursist is in zijn schriftelijke communicatie correct en verzorgd

2.2.2 *BC2 Reflectie*

Omschrijving: De cursist heeft een goed zicht op het eigen functioneren en kan vanuit die inzichten tot persoonlijke leerpunten komen

BC 2.1.	De cursist stelt zichzelf op regelmatige basis in vraag en krijgt zicht op zijn mogelijkheden en beperkingen
BC 2.2.	De cursist formuleert leerpunten vanuit zijn beroepsmatig handelen en zijn reflecties en gaat hierover in communicatie

BC 2.3.	De cursist stuurt het eigen handelen bij op basis van de observaties en reflecties
BC 2.4.	De cursist is zich bewust van eigen waarden en normen en bespreekt ze

2.2.3 BC3 Denk- en redeneervaardigheden

Omschrijving: De cursist integreert geleerde begrippen- en denkkaders in de praktijksituaties

BC 3.1.	De cursist kent de organisatie en stemt zijn beroepsmatig handelen hierop af
BC 3.2.	De cursist zet eigen ervaringen en ervaringen van anderen om in nieuwe inzichten
BC 3.3.	De cursist legt linken tussen de leerstof uit de opleiding en de praktijk en integreert deze inzichten

2.2.4 BC4 Verwerven en verwerken van informatie

Omschrijving: De cursist gaat functioneel om met informatie met betrekking tot de werkplek en de doelgroep.

BC 4.1.	De cursist maakt gebruik van verschillende informatiekanalen en –bronnen
BC 4.2.	De cursist selecteert relevante informatie
BC 4.3.	De cursist kijkt kritisch naar diverse bronnen
BC 4.4.	De cursist hanteert systematisch en methodisch ICT-mogelijkheden (internet, e-mail, databanken, tekstverwerking,...)

2.2.5 BC5 Creatief en innoverend werken

Omschrijving: De cursist zoekt naar nieuwe, originele benaderingswijzen.

BC 5.1.	De cursist maakt op creatieve manier gebruik van wat reeds binnen de organisatie voor handen is
BC 5.2.	De cursist staat open voor nieuwe tendensen
BC 5.3.	De cursist vindt creatieve oplossingen

2.2.6 BC6 Ethisch werken

Omschrijving: De cursist is zich bewust van en beschikt over een ethische grondhouding.

BC 6.1.	De cursist heeft inzicht in het wettelijk en deontologisch kader en past het toe (discreet en zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke info,...)
BC 6.2.	De cursist denkt na vanuit verschillende referentiekaders (waarden, normen,... van de betrokkenen)
BC 6.3.	De cursist schat de mogelijke gevolgen voor alle betrokkenen in

2.2.7 BC7 Emancipatorisch handelen

Omschrijving: De cursist versterkt de betrokkene in zijn mogelijkheden en in zijn positie in de samenleving.